

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 21. (81.) ÉVF. • 5. SZÁM. • 2011. MÁJUS • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Petrov Ljubomir

Életünk és vallásunk több legyen

Az unitárius hitben való elköteleződés azt is jelenti, hogy az Istentől kapott ajándékokkal (hit, értelem, szabadakarat, lelkiismeret, szeretet) törekszünk betölteni hivatásunkat és építeni Isten országát. A Pallas Nagylexikonából kölcsönözve a gondolatot: „közösséges életnél tökéletesebbre”. Egyházunk felnőttképzési tanfolyam-sorozata így hívja meg tagjait a „lelkészi” életmódba, munkába, egy hivatás-szerű életre. Egy ilyen meghívó átadásakor nem feledkezhetünk el Alsórákosról, amelynek roma gondjaitól hangosak az országos

médiumok. Alsórákosról, ahol unitárius testvéreink békére várva hajtják álomra fejüket. Számukra még a közösséges élet békessége sem szavatolt. Könnyen elár(v)ultan érezhetik magukat, ezért éreztetni és tudatni kívánjuk velük is: nincsenek magukra! Lehet, hogy most a szó kevés? Lehet. Kezdetnek mégis elég. Mert a meghívás és az együttérzés szavai; az egymáshoz-fordulásban őszintén kimondott szavak hidakká kovácsolódnak és összekötnek minket egymással. Közöséges életnél tökéletesebbet pedig csak együtt építhetünk.

A tartalomból:

*Bartók-ünnep
Vásárhelyen*

2

*Hogyan tovább,
Alsórákos?*

4

Keresztény Magvető 150!

6

Felnőttképzési Tanfolyam

8

Nagy családok

22

„Erőssége vagy a nincstelennek, erőssége a szegénynek.” (Zsolt 25,4)

Az egyház hírei

A Nyilas Misi Tehetségtámogató Egyesület első tehetségnapját szervezték meg március 26-án a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban. A megnyitón felszólalt Popa Márta iskolaigazgató, Péntek János, a tehetségtámogató egyesület elnöke és Sólyom László, a Magyar Köztársaság volt elnöke, az egyesület fővédnöke. A rendezvényen átadták a *Tehetség szolgálatáért* díjat Somai Józsefnek, az egyesület munkatársának, aki kitartó munkával érdemelte ki a Magyar Tehetséggondozó Szövetség elismerését.

Trianon utáni változások a partiumi protestáns egyházak életében címmel konferenciát szerveztek április 15–16-án a nagyváradai Partiumi Keresztény Egyetemen. Ennek keretében előadást tartott dr. Czire Szabolcs *Az unitáriusok vallássosságának alakulása Trianontól napjainkig* címmel, valamint Buzogány-Csoma István nagyváradai lelkész, a következő címmel: *A Nagyváradai Unitárius Egyházközség megalakulása és működése a Trianont követő időszakban*.

Az Egyházi Képviselő Tanács, az Erdélyi Unitárius Egyház döntéshozó és végrehajtó testülete március 25-én, Kolozsváron tartotta soros ülését. A negyedévenként ülésező testület napirendjén szerepeltek az állandó bizottságok jelentései, az első évnegyedi lelkészi és gondnok-presbiteri értekezletek kiértékelője, valamint különféle egyházköri és egyházközségi ügyek. A Képviselő Tanács a váláserkölcsei nevelés témakörébe tartozó időszerű ügyekről, valamint gazdasági kérdésekről is tárgyalt.

Március 31-én az egyházi központ vendége volt Borboly Csaba, a Hargita megyei önkormányzat elnöke, akivel a püspök a megyébe tervezett felújítási folyamatokról, valamint más egyházi rendezvényekről beszélgetett.

Március 28-án Kolozsváron a főkonzulátus meghívására a magyar

egyházfők találkoztak Martonyi János külügyminiszterrel. A találkozó keretében a visszaszolgáltatási folyamatról, az új tanügyi törvényről folytattak megbeszélést.

Április 2-án Kolozsváron magyar és román állami közméltóságok jelenlétében felavatták a felújított Mátyás-szoborcsoportot. A magyar egyházfők, köztük Bálint Benczédi Ferenc püspök, egyházi áldást mondtak.

Április 5-én Kolozsváron a magyar egyházfők találkoztak a Duna Televízió újonnan kinevezett vezérigazgatójával, Ókovács Szilveszterrel, valamint helyettesével, Ámin Zoltánnal. A beszélgetésen egyházunk részéről részt vett Bálint Benczédi Ferenc püspök, valamint Sándor Krisztina médiareferens. A találkozón az egyházfők értékelték a Duna Tv eddigi szerepét az erdélyi magyarság körében, és javaslatokat fogalmaztak meg az átalakuló, immár egy médiahatóság által irányított közös műsorpolitikára vonatkozóan.

Április 7-én Kolozsváron, a főkonzulátus szervezésében sor került Furu Árpád műemlékvédelmi szakmérnök *Udvarhelyszék népi építészet*e című könyvének bemutatására. Az igényes kivitelzésű könyv az említett tájegység népi építészeti értékeit veszi számba.

Április 8–10-én a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet szervezésében tudományos értekezletre került sor az *Öreg Graduál* kiadásának 375. évfordulója alkalmából. Az 1636-ban kiadott *Öreg Graduál* olyan liturgikus könyv, amely tartalmazza az úrvacsorás istentiszteleteken, a reggeli és esti imaórákon énekelt, magyar nyelvű gregorián tételeket. Ez és az ehhez hasonló 16. századi könyvek az európai protestantizmus liturgiai fejlődésének egyedi jelenségét bizonyítják. Ezt az éneklési módot a 18. századig gyakorolták, tehát viszonylag hosszú ideig meghatározta a református, evangélikus és az unitárius egyház istentiszteleteinek rendjét. A

konferencia keretében előadást tartott Kovács Sándor teológiai tanár *Unitárius kézíratos graduálok* címmel.

Április 14-én Bukarestben az Erdélyi Unitárius Egyház képviselőiben Nagy László főjegyző, valamint Kovács István közügyigazgató részt vettek a Román Ortodox Egyház meghívására egy beszélgetésen, melynek célja egy, az elismert felekezetek érdekeit képviselő egyházi egyeztető tanács létrehozása volt.

Április 19-én az egyházi központba látogatott Harold Babcock, az Amerikai Unitárius-Univerzalista Egyház erdélyi nagykövete, aki Bálint Benczédi Ferenc püspökkel, valamint Gyerő Dávid előadótanáccsossal a két egyház közti kapcsolatok állapotáról, a testvérgyülekezeti program fejlesztéséről beszélgetett.

Az egri Eszterházy Károly Főiskola és a Miskolci Egyetem idén hetedik alkalommal hirdette meg Kortárs Hangan irodalmi pályázatát, első ízben pedig nemcsak magyarországi, hanem határon túli pályakezdő költők és írók számára is. A díjazottak között szerepelt Pálffy Tamás Szabolcs marosszentgyörgyi unitárius lelkész is.

Április 17-én Homoródszentpálon sor került az egyházközség új harangjának megszentelésére. Az új harang a közel fél évezrede szolgáló harangot váltotta fel, melyet Kornis Miklós adományozott 1542-ben, mint kisharangot, nagy testvérével együtt. A nagyharangot 1917-ben hadi célokra elvitték, és a nagytétényi öntödében menekült meg. Jelenleg az esztergomi Vármúzeumban őrzik. Az azóta szolgáló kisharang tavaly júniusban megrepedt. Az új, 430 kilogrammos nagyharang Székelyudvarhelyen készült. Bálint Benczédi Ferenc püspök, Nagy László főjegyző, Simó Sándor, a székelyudvarhelyi egyházkör esperese, valamint Tódor Csaba helyi lelkész áldást kértek a harangszolgálatra.

Legyen úgy

Lakatos Csilla

Az életben akármerre nézünk is, azt látjuk, hogy a hitnek nagy szerepe van akár az emberek egymással való kapcsolatában, akár a természethez való viszonyukban. Azt is tapasztalhatjuk, hogy más-más fokon állunk a hitben aszerint, hogy milyen nagy az ismeretünk, vagy hogy mennyire növekedtünk az Istennel való kapcsolatainkban.

Olykor a hit alig valamivel több, mint egyszerű ragaszkodás, a függőség érzete és az arra való készség. Aki valaha is járt tengerparton, bőségesen láthatott a sziklára tapadó tengeri kagylókat. Ha hirtelen odaütünk egy ilyen kagylóra, az leválik a szikláról, de hiába próbáljuk ugyanezt megtenni a mellette levő kagylóval. Ez már – számunkra érhetetlen módon – teljes erejével kapaszkodik a sziklába, mintha figyelmeztetést kapott volna a veszélyre, hiába is próbáljuk onnan eltávolítani, hamarabb fog letörni a szikla. A kagyló nem sokat „tud”, de kapaszkodik. Nem ismeri a szikla földtani képződésének történetét, de megkapaszkodik rajta, s megtalálja azt a „valamit”, amely rendelkezésére áll. Ez minden tudománya, de felhasználja biztonsága és megtartatása érdekében.

A hit magasabb rendű megjelelése a bizalom. Így egyfajta hitnek nevezhetjük azt is, ha valaki bízik egy másik emberben, mert meg van győződve annak kiválóságáról, s ahogy az ilyenfajta hit növekszik, úgy válik egyre bölcsébbé az ember.

A Máté szerinti evangélium 15. részének 21–28. verseiben leírt bibliai történet szép példája annak, milyen ereje lehet az olyan ember hitének, akit éppen a bizalom tesz bölcsé.

Amikor Jézus a zűrzavarok miatt Galilea területére, pogányok földjére vonult vissza, hogy ott ismeretlenül tölthessen el egy időszakot tanít-

ványai társaságában, egy napon egy, a környékről érkezett kánaáni asszony kiáltott hozzá segítségért. Az asszony kánaáni megjelölése arra utal, hogy ő nem a zsidó nép évszázados hitét hordozza magában, hanem valamilyen idegen istenséget imád. A történetből azonban kiderül az is, hogy ez az asszony csak származása, hovatartozása szerint kánaáni, hiszen tisztában van azzal, miként szokták Jézust szólítani: „Uram”-ot mond, és „Dávid Fiá”-t. Az asszony követi tehát Jézust és tanítványait egy bizonyos távolságból, és kiált utánuk, hogy beteg leánya számára segítséget kérjen. Jézus, a megszólított azonban nem akarja meghallani a kétségbeesett kiáltozót,

kérésére nem válaszol semmit. Tartózkodása meglepő számunkra, hiszen nem ilyennek ismerjük a mindenkin segíteni kész Mestert.

Az asszonyt azonban nem keseríti el a Názáreti kettős elutasítása: a hallgatás és a tanítványoknak adott elhárító válasz. Még inkább felbátorodik a kitartó közeledésre, míg oda nem ér, s a Mester lábaihoz nem esik, most már így kérve segítségét. Rendkívül fontos neki, hogy panasa meghallgatásra találjon, mert úgy gondolja, Jézus az egyetlen, aki még megmentheti gyermeke beteg lelkét. Annyira fontos, hogy hajlandó bármit megtenni a segítségnyújtás fejében, akár a végsőig megalázkodni. ➔

„Jézus [...] visszavonult Tirusz és Szidón területére. És ekkor egy kánaáni asszony, aki arról a környékről jött, így kiáltott: »Uram, Dávid Fia! Könyörülj rajta! Leányomat kegyetlenül gyötri a gonosz lélek!« Jézus azonban nem válaszolt neki egy szót sem. Erre odamentek hozzá tanítványai, és kérték: »Bocsásd el, mert utánunk kiáltozik.« De ő így felelt: »Én nem küldettem máshoz, csak Izrael házának elveszett juhaihoz.« Az asszony pedig odaérve leborult előtte, és ezt mondta: »Uram, segíts rajtam!« Jézus erre így válaszolt: »Nem jó elvenni a gyermekek kenyerét és odadobni a kutyáknak.« Az asszony azonban így felelt: »Úgy van, Uram! De hiszen a kutyák is esznek a morzsákból, amelyek uruk asztaláról hullanak.« Ekkor így szólt hozzá Jézus: »Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, amint kívánod!« És meggyógyult a leánya még abban az órában.» (Mt 15,21–28)

➔ Amikor pedig ezt a megdöbben-
tően erős elhatározását a hallgatás
sem töri meg, Jézus próbát ad elébe:
*Nem jó elvenni a gyermekek kenyerét
és odadobni a kutyáknak* – mondja.
S bár válasza a mai ember fülének
bántó, durva, asszonyunk nem erre
figyel, számára ez már félig meg-
nyert küzdelmet jelent, hiszen Jézus
immár feléje fordul, hozzá beszél. A
példából azonnal érti, hogy Jézus az
egy Istenben bízókat nevezi gyerme-
keknek, a pogányokat pedig kutyák-
nak. De nem bántódik meg, inkább
bölcse válaszol: „Úgy van, Uram!
De hiszen a kutyák is esznek a mor-
zsákból, amelyek uruk asztaláról
hullanak.”

Az asszony ámulatot keltő szelle-
mességgel küzdi ki magának, hogy
leánya megszabadulásáért való ké-
rése meghallgatásra találjon. Nem
mondja ki, de válaszából érthető,
amit gondol: jó, legyen bár kutya, de
az asztalok körül várakozó ebek is
kapnak a morzsából, ami lehull gaz-
dájuk asztaláról.

Megfejtí a példázatot – nem any-
nyira „bölcssége”, mint inkább a Jé-
zus iránti megingathatatlan bizalma
révén. S mert bízik abban, hogy a ta-

nítómester, akiről eddig csak jókat
hallott, minden lehet, csak szívtelen
nem, számára nem megalázó, hogy
csupán a maradékra kap meghívást,
hiszen egy morzsát is elégségesnek
tart a gyógyulásra.

Mi ez a kitartás, ha nem a hit
megnyilvánulása? Azé a hité, amely-
ről azt mondtuk, annyira nehéz meg-
fogalmazni?!

A példázat kapcsán a tengerjáró
hajók kapitányai jutnak eszembe.
Pontosabban az a kapitány, aki fel-
szedi a horgonyt, és eltávolodik a
parttól. Napokon, heteken, olykor
hónapokon át nem lát sem másik ha-
jót, sem partot, mégis félelem nél-
kül halad előre éjjel és nappal, míg
egy reggelen pontosan abba a kikö-
tőbe érkezik meg, amely felé töre-
kedett. Hogyan találta meg haladási
irányát az úttalan mélység felett? Bí-
zik navigációs eszközeiben, iránytű-
jében, távcsövében, a térképekben és
az égitestekben. Valóban csodálatos
dolog biztosan hajózni a nyílt ten-
geren, szemmel látható szárazföldi
támpontok nélkül!

Ez az asszony ilyenfajta hitet tanú-
sít, amikor igaz anyaként kész meg-
alázkodni gyermeke életben maradá-

sáért. Olyan ez, mint az aranyműves
munkája, aki izzó kemencébe teszi a
nemes ércet, és úgy látszik, hogy a tűz
mohón megemészti, mégsem ez tör-
ténik, hanem csakhamar visszakapja
a fémet, amely a tűzben megtisztult a
salaktól.

A történet végén elhangzó áldás
valóban tűzpróba: „Asszony, nagy a
te hited, legyen úgy, amint kívánod.”
Mert mit érne a kiállás, a küzdelem,
ha gyermeke meggyógyulásának kí-
vánsága nem lenne teljes, szívből fa-
kadó, őszinte?

Az édesanya megvívja hát a hit
nehéz harcát, és győz. Így lesz ő a
hit és kitartó könyörgés örök pél-
dájává. Jézus, aki korábban a segí-
tés legcsekélyebb készségét sem mu-
tatta, most szeretetének és könyö-
rületességének teljes kincsesárát
nyitja meg előtte, hadd válasszon
belőle, amit csak akar, az ilyen hit
előtt nincs korlát.

Vigyázzunk tehát, hogy mit, s fő-
képp hogyan kérünk. Könyörgésün-
ket abban az erős hitben vigyük Iste-
nünk elé, hogy legyünk felkészülve,
egyszer csak ránk köszön az áldás:
„Nagy a te hited, legyen úgy, amint
kívánod!”

*Bartók Béla születésének 130. évfordulója alkalmából az Erdélyi Unitárius Egyház, az EMKE Maros megyei szerve-
zete, a Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület, valamint a Székely Színház Egyesület nagyszabású emlékünnepeket
szervezett március utolsó vasárnapján. A rendezvény délelőtt a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius templomban kezdő-
dött, ahol a szászéki szolgálatot Bálint Benczédi Ferenc püspök végezte. Ezt követően ünnepi műsor következett, amely a
Bartók Béla utcai szobornál koszorúzással folytatódott, este pedig a Kulturpalotában újabb művészeti előadással ért véget.*

Bartókra, a szellemóriásra emlékeztek Marosvásárhelyen

Mezey Sarolta

A hit és értelem erőt ad

„Jézus beszállt a hajóba, amelyik a Simoné volt, és
megkérte, hogy vigye őt egy kissé beljebb a parttól, aztán
leült és a hajóról tanította a sokaságot. Aztán azt mondta
Simonnak: Evezz a mélyre és vessétek ki hálóitokat fo-
gásra” – hangzott a bibliai textus.

– Ez az ünnep szent érzéseket mozdított meg szíve-
tekben, s ebben a fogcsikorgató világban azzal a szán-
dékkal és érzéssel léptétek át a templom küszöbét, hogy
az együtt imádkozás és éneklés által belső nyugalmat te-
remtsetek lelketekben – mondta egyebek mellett Bálint

Benczédi Ferenc püspök a Lk 5,3–4-re épített prédikáci-
ójában. – A Szentírásból felénk hangzó tanítás tisztítsa
meg lelkünket, gondolatainkat és érzéseinket, hogy méltó-
n tudjunk megérkezni Húsvét nagy ünnepéhez, és úgy
emlékezzünk a nagy Bartók Bélára, hogy ez ne egyszer-
rűen hátranézés, múltba tekintés, megtörtént események
felsorakoztatását jelentse, hanem rádöbbenjünk azokra
az igazságokra, amelyeket rövidre szabott földi élete alatt
megfogalmazott, meg tudott fogni, papírra vetett, s mint
egy nagy testamentumot az utána jövő nemzedékekre
hagyott.

A tavaszi napok és hetek folyamán mindannyian,

akik a keresztény anyaszentegyház tagjainak valljuk magunkat, a hit bennünk gyökerező erejével a húsvétra készülünk. Nemcsak a külső világunkat, otthonunkat, udvarunkat kell rendben és tisztában tartanunk, hanem – akár hajlott háttal, évtizedekkel megrakva – lelkünket is. Ezért szükségünk van arra, hogy húsvét ünnepére készülve megtaláljuk a csendes percet, a belső szoba titkát, ahol gondjainkat, lelki bajainkat, feszültségeinket le tudjuk vezetni, s ahol alázattal leborulva megtapasztalhatjuk, hogy vannak világos gondolataink, nemesen érző szívdobbanásaink, s nemcsak szándék, hanem akarat is van arra, hogy sokszor a bennünket szidalmazó felebarát fele a kézfogás melegével tudjunk közeledni.

Minden gondolat tisztaságára szükséged van, és nemcsak a látható világban kell rendet teremteni, hanem bent, a lélek világában is: szét kell választani a búzát a konkolytól, a hazugságot az igazságtól, hiszen, a húsvétra készülés nem egyszerűen szokás, nemcsak külső elvárások teljesítése, hanem belső megerősödés.

A húsvétra készülés és a nagy zeneszerzőre való emlékezés kapcsán megállunk ennél az evangéliumi képnél. Oda jutottunk, hogy nem is tudjuk követni a tudomány szédületes megvalósításait, sokszor érezzük: örvénybe kerül az élet épp azért, mert az egyszerű ember mindennapi tapasztalatai és a tudomány fejlődése között óriási szakadék van. Nem is olyan rég, 100–150 évvel a felvilágosodás utáni ember nagy reménnyel művelte a tudományt, és hitte, hogy ez fogja majd megváltani a világot. Azt tartották, hogy a hit, a vallás csak a gyenge emberé; aki győzni és mindennekfölött uralkodni akar, az tanuljon, tudjon. Most érezzük és tapasztaljuk, hogy kiművelt értelmünk mellett sántít vagy biceg az Istenbe vetett hit. Hirdettük, hogy a tudás hatalom, de ma már azt hirdetjük, hogy a tudás csak akkor igazán hatalom, ha a szeretet energiájával van feltöltve. A mindent vizsgálni és fürkészni akaró ember darabokra szedte a világot, s most azt érezzük, hogy nem tudjuk összerakni. Nem elég csak nagy tudású embernek lenni, nem elég mindent az értelem logikájával megközelíteni: az Istenrel való kapcsolatunkat is revideálni kell. Mert a hit és a tudás nem egymást kirekesztő, hanem egymást kiegészítő, a kettő teremti meg azt a belső egyensúlyt, amire szükségünk van.

Ebben a feje tetejére állított világban a legnagyobb dolog, ha embernek próbálunk maradni. Sokan a hit hájtörőttei vagyunk, s ezért fontos, hogy megérezzük az üzenetet. A Szentírás üzenete csak akkor lesz örök, ha alázattal és szeretettel, a tudás világosságával közelítünk hozzá. Ahogy a régész egy parányi darabból rekonstruálni tudja az egészet, ezek az evangéliumi feljegyzések segítenek bennünket, hogy ráhangolódjunk arra a lelki frekvenciára, amely a felolvasott igéből sugárzik. Simon nem ellenkezik, a mélyre evez, eleget tesz a jézusi kérésnek.

Evezzünk hát a mélyre, csendesedjünk el ebben a kirakatszerű világban. Ez az evangéliumi kép indíthatta a nagy zeneszerzőt, a nagy mestert, hogy körbejárja Erdély településeit, gyűjtse, lejegyezze a népdalokat. Csak tiszta forrásból! Ezt nemcsak életünk egyik vetületére, hanem egész életvitelünkre érvényesíteni kell! Érdemes odafigyelni a Cantata Profana nagy üzenetére. Darabokra szedtük a világot, azt hittük, urai vagyunk, de hangza-

var lett. Lesz-e erőnk a mélyre evezni, és meghallani a felénk hangzó üzenetet? Az ember nemcsak attól ember, hogy gondolkozik, hanem attól is, hogy kapcsolatot tud teremteni Istennel. Ne panaszkodj, hanem merd kivetni a hálódát, és evez a mélyre! Hited és értelmed erőt ad, hogy merj énekelni – mondta Bálint Benczédi Ferenc.

Bartók, az ember, a magyar

Csíki Boldizsár zeneszerző nem Bartók óriási életművéről, hanem emberi mivoltáról, magyarságáról és Marosvásárhelyhez való kötődéséről beszélt. Elhangzott, hogy szerény emberként „szavait vasba öntötte”, nem kellett mondandójához külön magyarázat. Egy célt szolgált: a magyar népet és a hazát. Bár a legnagyobb román folkloristának tartják, ez semmit sem változtatott a magyarságán. Kodállyal együtt emlegetjük, nem egymás ellenében. Kodály a nevelési módszereivel tette nagyhatalommá a magyar zenét, Bartók pedig „kifelé vetítette” és közkinccsé tette azt a világon.

Bartók Béla 1936-ban vette fel az unitárius vallást. Ami a Marosvásárhelyhez való kötődést illeti, Csíki Boldizsár elmondta, hogy 1912-ben itt hangversenyezett, ➔

➔ de azt a szellemet, amit Bartók hozott, arra még éretlen volt a város, műveit nem fogadta kitörő lelkesedés és elismerés. Innen indult gyűjtő útjaira Kisgörgénybe, Jobbágytelkére, Csíkba, Gyergyóba, és vele ment felesége, Ziegler Márta, akit Bartók Marosvásárhelyen ismert meg.

A Bartókkal szembeni első, elutasító viszonyulást jóvátette a város. Művei egymás után kerültek műsorra, és ma is sikerrel játsszák azokat – mondta Csíki Boldizsár.

Az ünnepi műsor folytatásában Csécs Márton gyakorló teológus Jánosy István *Concerto* című versét mondta el, Vass Edit fuvolán és Bordos Nagy Kinga zongorán Csík megyei népdalokat adott elő. A *II. vonósnyegyes* I. tételét Bartha Ilka, Bartha Lajos, Barabás Boróka és Kozma Péter játszotta. Kilyén Ilka színművésznő Juhász Ferenc *Bartók* című versét szavalta. Az *Este a széke-lyeknél* Kovács Éva és Bordos Nagy Kinga előadásában csendült fel. „Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarország” – énekelt Madaras Ildikó, zongorán kísérte Ávéd Éva.

Koszorúzás a Bartók-szobornál

1981-beli felavatása óta a marosvásárhelyi Bartók Béla utcai szobornál soha nem volt még koszorúzás és emlékünnepe. Most dr. Csíky Csaba zeneszerző mondott ünnepi beszédet, fellépett a Musica Humana női kamarakórus. Ritziu Ilka Krisztina két népdalt énekelt el Bartók Béla gyűjtéséből. Szavalt Kiss Csilla Renáta bolyais diák. Az unitárius egyház részéről Bálint Benczédi Ferenc püspök, Nagy László főjegyző, Kecskés Csaba esperes és a gondnokok, továbbá az EMKE, a Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület és a Székely Színház Egyesület koszorúzott.

Este az ünnepség a Kultúrpalotában folytatódott dr. Elekes Márta Adrienne beszédével, majd felléptek a Művészeti Líceum diákjai. Népdalokat adott elő Borsos Edit és Buta Árpád, szavalt Bartha László Zsolt színművész. Kilyén Ilka Illyés Gyula *Bartók* című versét szavalta.

Az Unitárius Közlöny olvasói bizonyára értesültek már a romániai magyar és román sajtóból a húsvét előtti alsórákosi eseményekről. A falu nyugalmat, javait és biztonságát évek óta rendszeresen feldúló és veszélyeztető személyek elleni lépésre határozta el magát a közösség. Miután a tapasztalat azt bizonyította, hogy a hivatali úton való tiltakozás, a megyei és helyi hatóságok, rendfenntartó szervek eljárása nem hoz eredményt, a közösség tagjainak egy része maga indult el „igazságot tenni”. A tettegességet az időben helyszínre érkező rohamosztagosok és rendőrök, lelkészek és világi előljárók akadályozták meg. Az alsórákosiak hangsúlyozzák: nem egy etnikum, azon belül pedig nem egy közösséggel szemben akarták/akarják jogait érvényesíteni, hanem elkeseredett haragjuk egy garázdálkodó csoport tagjai ellen irányult, akik történetesen románok... Szembetűnő a hasonlóság, akár a közelmúltbeli recsenyédi, akár a két évvel ezelőtt történt csíkszentmártoni és csíkszentkirályi események egy-egy mozzanatával, megnyilvánulásával is. Fel kell ismerni: nem egyedi, elszigetelt jelenséggel állunk szemben! Egy olyan folyamatnak vagyunk tanúi, amely tovább mutat a jelenlegi konfliktuson. A 3000 személyt számláló közösségben 410 unitárius is él!

Hogyan tovább, Alsórákos?

Bálint Róbert Zoltán

Kinek mi a dolga?

Miről szól a vasárnapi prédikáció, Alsórákoson? Miről is szólhatna! Türelemre, békességre int... Hát érzi, ismeri a lelkész azt a tehetetlen keserűséget, ami bennünk feszül, ami megöl, ami eltorzít? A terményünk, a javaink, a biztonságunk, a gyermekeink, a jövőnk... mi lesz velünk? Igen, tudja... Ő is ott él. Az unitárius is, a református is, az ortodox is... Tudják. Tudják ezt akkor is, amikor vasárnap a szószékről beszélnek, s tudják ezt akkor is, amikor végzetes tett elkövetésétől óvják a felbőszült tömeget. Ez a dolguk.

Az önbíráskodást nem támogatja

a törvény. Sőt, bünteti azt. Jogállamban az önbíráskodás nem megoldás. A rend, a jog, a törvények betartása és érvényesítése az arra hivatott intézmények és szervek vannak rendelve. A társadalom működését nekik kell vigyázniuk. Az a dolguk.

Az embereknek pedig be kell tartaniuk az írott törvényeket, és a közösség iratlan törvényeit is tiszteletben kell tartaniuk, hogy egymás közelségében megmaradhassanak. Az az érdekük.

De mit történik akkor, ha valaki nem jól végzi a dolgát? Mi történik mondjuk, ha a pap nem békére ösztönöz, a törvénybíró áthágja a törvényt, a rendőr a rendetlenkedőt

védi, a közösség elidegenít, a törvények a tisztességtelent szolgálják? Nos, akkor a pap, a bíró, a rendőr, a polgármester, a képviselő, a szenátor, a miniszter, az elnök, a törvények, az intézmények elveszítik legitimitásukat. Felborul a rend, és az emberek, a közösség úgy oldja meg gondjait, ahogy tudja.

Hogy esetenként az önbíráskodás gondolata mint végső lehetőség fogalmazódik meg némelyekben? Igen, előfordul. És ha így van, az nem más, mint elkeseredett jelzése annak, hogy emberek, egy egész közösség úgy érzi: valahol-valami nagyon elromlott; sem az intézményekben, sem azok képviselőiben nem lehet meg-

bízni. A felgyülemlett keserűségnek és tehetlenségnek valahol napvilágra kell kerülnie.

Alsórákoson megtörtént. A hatóságok, a sajtó, az ország figyelmébe került a falu. Az ügy kényes. Bárki adhat neki etnikai színezetet. Még az is súlyosbítja a helyzetet, hogy a felbőszült tömeg haragjának roma célpontjai nem magyar, hanem román nyelvet beszélnek. Pedig az emberek számára ez keveset számít: csak biztonságot és békességet akarnak. Mindez azonban nem szerezhető meg egyszerűen. Már csak azért sem, mert a baj forrása időben messzire nyúlik vissza, s a konfliktust kiváltó okok a társadalom szövetében mélyen vannak beágyazva.

Ország-világ terhei

„Kevés a munkahely. A bánya mellett egyetlen lehetőség a föld megművelése, de a termést nem lehet betakarítani. A fiatalság, aki továbbképezi magát, nem jön vissza. Úgy érzik az emberek, hogy nincs jövő a faluban.”

A romániai roma kisebbség helyzete bizonyos történelmi, gazdasági és társadalmi tényezők keveréke. A romák mint kisebbségi csoport sosem voltak előnyös helyzetben. Történelmileg talán a '89 előtti szocialista időszak hozott pozitív változásokat számukra, amikor a mezőgazdaság kollektivizálása során a föld nélküli romák munkához jutottak a termelőszövetkezetben vagy az állami gazdaságokban. Az erőltetett iparosítás városok is lehetővé tette számukra a munkavállalást (igaz, többnyire csak betanított munkásként). Az állandó fizetett munkahely, az így szerzett jövedelem stabilitáshoz, közösségi és társadalmi integrációhoz, illetve élet-színvonal-emelkedéshez vezetett.

A '89 utáni változások negatív következményei, az infláció, a gazdasági hanyatlás, a munkanélküliség, a fokozódó szegénység közvetlenül érintették a roma kisebbséget. Két-séggkívül ők voltak az átmenet legnagyobb vesztesei. Az iskolázottság alacsony szintje, a súlyosság és állandóvá váló szociális problémák, a diszkrimináció növekvő mértéke, az elszigetelődés újratermelték és súlyosbították ezt az állapotot.

A romák leszegényedett csoportjai fokozatosan a társadalom periferiájára szorultak, és problémáikat úgy oldották meg, ahogy tudták.

A jelenség társadalmi problémává nőtte ki magát az ország egyes vidékein. Olyannyira, hogy a helyi hatóságok nem hagyhatták figyelmen kívül, és igyekeztek azt több-kevesebb sikerrel kezelni, általában azonban csak helyi „érzéstelenítést” végeztek. Ez esetenként azzal a következménnyel járt, hogy a roma népesség elhagyta korábbi lakhelyét, és bizonyos, gazdasági szempontból hátrányos, leszakadó földrajzi területek felé irányult. Az így letelepedők azonban már semmilyen formában nem integrálódtak a választott települések gazdasági, társadalmi és norma rendjébe. Nem követték a mintákat, amelyek korábban a romák és nem-romák együttélését szabályozták ezeken a településeken. Ugyanakkor az amúgy is gazdasági gondokkal küzdő önkormányzatok, illetve az őket „befogadó” közösségek vállára helyezték fenntartásuk gondjait.

Alsórákoson a konfliktus magyarázható a fent említett folyamatokkal. A problémát nem az integrálódott roma (magyarul beszélő) közösség okozza, hanem a jórészt '89 után beköltözött és a faluszélen letelepedett, majd az Borbáth utcára is kiterjedő, románul beszélő roma közösség egyes tagjai. Az ők integrációjuk sosem ment végbe, és kapcsolataik a közösséggel sem a megszokott normák szerint alakultak. Az önkormányzat egyre nehezebben bírkózik meg a helyzettel. A községnek alig van jövedelme. Munkahelyek nincsenek, és kilátás nincs rá. A költségvetési megszorítások és új kritériumok értelmében idéntől csökkenteni kellett a szociális segélyek folyósításának mértékét. De a segélytől így megvontaknak is meg kell élni valamiből. Így nem az elfogadható eszközkhöz folyamodnak, hanem pl. kifosztják a termőföldeket. A megint csak gazdasági okokra vagy politikai akaratra visszavezethető kis létszámú rendőri felügyelet nem tudja ezt megakadályozni. Emiatt arra kényszerülnek az emberek, hogy ne fektessenek be a mezőgazdaságba, az egyetlen jövedelmet gerjesztő tevé-

kenységbe, hiszen a termést úgysem tudják begyűjteni. Ezzel azonban saját helyzetük is romlik. A helyzet évről évre újratermelődik.

Egy áldatlan társadalmi folyamat, egy rosszul kezelt, szőnyeg alá seprert társadalmi probléma következményeit hordozzák vállukon az alsórákosiak. Az Európai Unió roma integrációs programok eddig lényegi változást nem hoztak. Vajon milyen sikerrel járnak a helyiek. Ők nem odázhathatják tovább a problémát.

Vajon lesz-e ünnep?

Alsórákoson 410 unitárius él. A templom a 17. század végén épült. A gyülekezet etnikailag vegyes. Magyarok és romák fele-fele arányban oszlanak meg. Az etnikai pluralitás és az együttélés nem jelent gondot, bár a gyülekezeti életbe való bekapcsolódás nem arányos. A gyülekezet 35%-a nyugdíjas korú. A fiatal és középkorú egyháztagok a környező városokba, Brassóba, Kőhalomba járnak dolgozni. Az unitárius romák egy része külföldön vállal munkát, és körülbelül 50 személy a környékbeli, magántulajdonban levő bazaltbányában dolgozik.

A faluban inkább a felekezetek által közösen szervezett tevékenységek örvendenek sikernek. Az unitárius egyházközség tanácstermében pl. számítógépekkel és világhálós kapcsolattal ellátott terem van berendezve az érdeklődő fiataloknak. A hosszú ideje szünetelő ifjúsági tevékenység az utóbbi időben kezdett beindulni. A faluban vegyes kórus is működik, ahová az unitáriusok is bekapcsolódnak. A közelmúlt eseményei természetesen az unitárius közösséget is érzékenyen érintik.

„A hangulat olyan a faluban, mintha nem is ünnep jönne” – mondja Szabó József unitárius lelkész. Nehéz megfogalmazni az emberekben feszülő indulatokat. Sok a keserűség, ami tehetetlenségük érzetéből fakad. A rend fenntartására hivatott hatóságokban megingott az emberek bizalma. Békességet szeretnének. És úgy érzik, hogy magukra vannak utalva. De az elmúlt napok történései mintha egyre inkább ráébresztenék őket arra, hogy mennyire egymásra szorúlnak. Létkér- ➔

➔ dés, hogy sikerül-e megoldani a problémát.

Az önkormányzat és a közbirtokosság örző-védő céget kíván alkalmazni. A felsőbb hatóságok is megmozdultak végre. Minden szinten. Úgy tűnik, közös tervben gondolkodnak, együtt a helyiekkel: magyarokkal, románokkal, romákkal. A zsandárok még készenlétben vannak. Ez a jelenlegi konfliktusra talán adhat megoldást. Bár, az is előfordulhat, hogy a garázdalkodást sikerül véglegesen megfékezni.

Csak hogy ez még korántsem

oldja meg a közösség gondját. A munkanélküliség, a szegénység, az alacsony fokú iskolázottság, egyes csoportok integrálatlansága továbbra is probléma marad. És egy idő után előlről kezdődhet minden.

A probléma csak akkor szűnik meg, amikor a községben lakó különböző etnikumok együtt találják meg azt az utat, mely az életre vezet. Ennek sikerét, bár elengedhetetlen a belső összhang, jelen helyzetben a közösség tagjainak legjobb akarata sem lenne képes biztosítani. A társadalmi mechanizmusok negatív hatá-

sát egy sokkal nagyobb mértékű és szintű összefogással, megfelelő felzárkóztató programok beindításával lehetne csak kivédeni. Alsórákos községnek komoly külső támogatásra van szüksége: a hatóságok, a civil szféra és természetesen az egyházak részéről is.

Az alsórákosiak ünnepre készülnek. Vajon húsvét ünnepe elhozza-e a megnyugvást mindenki számára? A nagypénteki félelmek után vajon egy békében és biztonságban élni és dolgozni akaró közösségre csillanhat-e az élet reménye?

Másfélszáz éves a Keresztény Magvető

Kovács Sándor

A leghosszabb múltú, napjainkig megjelenő erdélyi folyóirat 150. évfordulóján méltó egy pillanatra megállni, és hálát adni életünk adójának és Urának azért, hogy öt emberöltőn át a *Keresztény Magvető* az „erkölcsileg Szép, Jó és Igaz magvainak vetését” szolgálta.

150 éve, 1861 márciusában hagyta el a nyomdát a *Keresztény Magvető* első kötete, nem azért, hogy a szerzők és szerkesztők önértékét vagy híruságát kielégítése, hanem annak bizonyítására, hogy unitárius közösségünkben „életrevalóság, némi tudomány és tevékeny közszellem” uralkodik. Kegyelettel kell gondolnunk azokra, akik „vidor lendülettel”, de a szent tudomány iránti alázattal a folyóiratot újtúra indították, s az újabb és újabb nemzedékek *Magvetőjévé* tették.

A sok-sok név közül engedtessek meg, hogy a személyes érintettség okán kettőt emeljek ki: dr. Erdő János és dr. Szabó Árpád professzoraink, püspökeink nevét. Erdő János 1971-től haláláig a *Keresztény Magvető* lelke volt, áldozatos munkájának köszönhető, hogy a *Magvető* megjelent. Szabó Árpád is a folyóirat újraindulásakor kapcsolódott be a szerkesztői munkába, és haláláig szívén viselte a *Magvető* sorsát. Arról is gondoskodott, hogy a szerkesztőbizottságba

rendre bevonja a szárnya alatt felnövő ifjú nemzedéket.

A *Magvető* célját alapítói tűzték ki, Mikó Imre ma is időszerű megfogalmazása szerint a lap „a hivatásos papok Közlönye, Szószéke, Evangéliuma, Jövendője”, hiszen egymagában egyesítette azt, amit az idők folyamán a különböző unitárius sajtótermékek műveltek.

A szakmai – tudniillik egyháztörténeti – elfogultság vádját is magamra véve elsősorban a *Magvető* forráskiadásait emelném ki. E lap hasábjain olyan értékes egyház- és irodalomtörténeti forráskiadások jelentek meg, amelyeket napjainkban újra-felfedezni és értékelni kezd a magyar művelődéstörténet.

A *Magvető* mindenekelőtt tudományos teológiai folyóirat volt és maradt, hasábjain – a Jézus-kutatás legújabb eredményeitől bioetikai kérdések boncolgatásáig – a gyakorlati lelkészi szolgálatban nyújtott és nyújt segítséget. A nemzetközi unitárius és szabad keresztény mozgalmak ismertetése is a lap feladatai közé tartozik.

A folyóirat 150. születésnapján – a száz éve született Mikó Imre gondolatait némiképpen parafrázálva – hálával kell adóznunk minden munkatárs és olvasó előtt a *Keresztény Magvető* támogatásáért. „A mass média

uralmának világában egyházunk számára az élőszó mellett az írott szó a szolgálat másik eszköze. Ritkábban használjuk, fokozott felelősséget igényel, mert megmarad, s nem tudható, kiket mikor milyen tettekre serkent. A *Keresztény Magvető*ben leírt szó arra szolgál, hogy számot vessünk és újrafogalmazzuk a feleletet napjaink kérdéseire.” 150 éves, de nem korlátoz. „Nem korlátoz abban a tekintetben, hogy meddig szabad haladni, inkább kötelez, hogy ne legyünk kevésbé korszerűek, mint mindig koruk szintjén álló régi munkatársak. Ilyen értelemben legyen a *Keresztény Magvető* 150 éve érték és mérték!”

Kórházlelkészi szolgálat

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

Isten tenyerén újjászületve

Ferenczi Enikő

Ebben a ragyogó májusban, a teremtet világ lüktető részeként, nőként vagy férfiként, mond, hogy érzed magad? Mivel fekszel és mivel ébredsz? Álmaid miről szólnak? Érzed-e teremtettséged egyediségét és nagyszerűségét? Vagy pedig megfáradtan éled mindennapjaid?

Gondolatok és érzések hullámain, önmagunkat és Istennel való egységünket keresve, minden nap egy kész rejtély és új kihívás. Hibáink mellett külső történések, megváltozott emberi kapcsolataink szólnak bele a mindennapok ütemébe. Miért kell ennyiszer újrakezdeni? És újjászületéshez kötni az új életet? Mert szenvedéseinkkel valami meghal bennünk, reménykedéseinkben pedig új emberként kelünk életre. Az összhang, az Isten tenyerén levő boldog összetartozás állapota oly törekeny, mint a porcelán. Az egyensúlyban levés csak időlegesen megvalósítható állapot. Grafikonon ábrázolva nem egy folyamatosan tartó egyenes vonal, hanem egy mélységből való felemelkedés hullámzó felülete, ami időnként hirtelen alászáll a mélybe, hogy aztán újból felemelkedve lebegjen a magasban.

A harmonikus ember ugyanúgy találkozik nehézségekkel, kihívásokkal, hiszen bármikor bármi közbejöhet, ami felborítja a rendet, és feje tetéjére állít minden addigit. Többlete az újra felemelkedés és az egyensúly megtalálásának képessége.

Miért a mélység és miért a szenvedés a létben? Miért kell csalódnai és csüggedni? Betegnek lenni, időnként halálosan félni és magányba rekedni? Tapasztalati (át nem adható) tudásunk eredménye, hogy a fent és lent a lét egyforma tartozékai. Kríziseink pedig emberségünk, spiritualitásunk próbakövei. Mérlegre kerül hitünk mélysége, önismeretünk erőssége és kapcsolataink léte. És úgy tűnik, csak a mélységek vezethetnek az addig nem tapasztalt magasságokig. Szenvédéseink erősítenek és visznek közelebb a bölcsességhez.

Kórházlelkésként sokféle nehézséggel szembesülök. Miközben segíteni próbálok, magam is „része leszek” a sok szenvedésnek. Naponta halok meg velük és naponta születek újjá. Tökéletes tudás nincs. És mindig akad egy új kihívás. Például a minap. Egy megszokott kórház szokatlan betege. Ágya szélén ülök, és hideg kezét fogom. Kérésére, így, együtt imádkozunk hangtalanul az életért. Az elmúlt éjjel belezuhant abba a mélységbe, ahonnan úgy érezte, nincs tovább. Teljes összeomlás. Bár alig aludt, már nem tudott kiemelkedni. A gyógyszerárban reggel nem adtak mérget. Kétségbeesésében ott találta magát a fekete autó előtt. Elütve. Mindenre emlékezett. Hallotta, amint a dühös sofőr lekorholja. Láta magát a járdán feküdni a sziporkázó esőben. Aztán öntudatlan állapotban is hallotta a mentő szirénáját. A kór-

ház sem kíméli az ilyen „beteget”. Most csak maga elé néz. Ismerős ez a tekintet. Időnként zokogó görcsöt kap. Engedi, hogy a belülről megereedt eső tisztára mossa kétségbeesett lelkét. Ez az a mélység, amibe az ember könnyen beleragad: teljes magány és végső erőtlenség. Innen felemelkedni a lét értelmébe kapaszkodva és megtalálni a harmóniát, ideget tépő nagy megpróbáltatás. Életre szóló kihívás. Lehetőség egy minőségibb életre. A lét csodája, hogy aki ma zokog, megkérdőjelezi léte értelmét, holnap megvigasztalódhat, és holnapután már belenevet-het a lét szépségébe, és hálát ad a Gondviselésnek, hogy vigyázott rá, megvédte önmagától.

Évtizedeink tanítanak és edzenek. Látunk bukásokat és felemelkedéseket. Isten mindig jelen van életünkben, tenyerén hordozva hihetetlen képességekkel ajándékoz meg, de a nagy döntéseket reánk bízta. Soha nem késő újrakezdeni és újjászületni. Hitünk ereje emel fel minket a hullámvölgyek magasságába. Istennel való összetartozásunk adja meg azt az erőt, hogy érdemes újrakezdeni.

Ugye érzed teremtettséged egyediségét és nagyszerűségét? Ugye vannak álmaid?

Ebben a ragyogó májusban, a teremtet világ lüktető részeként, nőként vagy férfiként, mond, hogy érzed magad? Ugye milyen nagyszerű élni? Érzed? Isten tenyerén.

Ki maga?

Fazakas Ferenc

Torockóról jöttem hazafelé autóval, szürkületben. Az országúton a várfalvi betérőnél az út szélén állt egy férfi, enyhén pityókos állapotban. Megismertem, tordai lakos volt, unitárius. Intésére megálltam mellette, kinyitottam a hátsó ajtót. Beült. A belső visszapillantó tükröt úgy ál-

lítottam be, hogy lássam az arcát. Pontosan ismertem családi helyzetét, sőt várfalvi szüleinek dolgait is. Apránként, hogy „gyanút” ne keltsek, kérdegetni kezdtem:

– Jobban van az édesapja? Hallom, a nehezén túl van...

– Jobbacskán van, lassan lábadozik... De dolgozni még nem tud.

– S aztán az édesanyja lába rendbejött-e? Úgy tudom, csak megrepedt, de nem tört el.

– Igen, otthon már végzi a házimunkát. ➔

➔ Majd egy idő után a nyúlzájjal született gyermekekre is rákérdeztem:

– És a kisebbik fia hogy van? Hallom, megoperálták... Kezd már beszélni?

– Igen, igen... Deeee... mondja már, *ki az isten maga*, hogy mindent tud? Szekus? Milicista? Spicli? Kicsoda maga?

– Az előbbiekkal ne foglalkozzék... Majd ha beérkezünk a városba, megmondom.

Tordára érve megálltam az egyik városi buszmegálló

előtt, s mondtam:

– Itt kiszállhat, autóbusszal továbbmehet...

– Mennyivel tartozom? – kérdezte.

– Ugyan, hagyja... semmivel. S ha mégis fizetni akar, először rendezze az egyházközségi tartozását...

Döbbsenten nézett rám:

– Maga... maga pap?

– Igen, annak a gyülekezetnek a papja vagyok, amelyikhez maga is tartozik. No, jó éjszakát, vigyázzon magára!

Felnőttképzési Tanfolyam

*Hogy életünk több legyen vallásunk által,
vallásunk több legyen életünk által.*

Czire Szabolcs

Az ötlet születése

Néhány évvel ezelőtt egy ismerősöm mesélte, hogy az évek múlásával egyre fontosabbá vált számára a vallása, hogy büszke, ahogy felmenői egyházuk mellé álltak, és átadták neki ezt az örökséget. Ezzel együtt egyre nyilvánvalóbb számára, hogy ténylegesen milyen keveset is tud róla. Ezen a hiányérzeten a vasárnapi istentiszteletek keveset enyhítenek. Ilyen jellegű vallomást több alkalommal hallottam, és az a sejtésem támadt, hogy az emberek szívesen tudnának meg többet vallásukról, ha erre lehetőségük nyílna. Ezt a sejtést adatszerűen is megerősítette az *Unitáriusok vallásossága* című felmérés, ahol az egyik kérdés konkrétan így hangzott: „*Ha lenne, részt venne-e unitárius felnőtt-vallásoktatáson?*” A hétszáznál több megkérdezettnek több mint háromnegyede pozitív választ adott.

Ezzel lényegében azt mondták ki, hogy igenis: akarnak konfirmáció utáni vallásoktatást. Igenis: van egy ismeret és elkötelezettség iránti szomj bennük, amelyet az egyház fedetlenül hagy. Vagy kissé humorosabban mondván: ebben a vonatkozásban is van élet a kamaszkor után.

A feladat tehát: létrehozni egy olyan egyházi kínálatot, ahol a felnőtteknek biztosítunk vallásos oktatást a mai igényekhez igazodó megközelítésben. Nekünk, lelkeseknek meg kell tanulnunk az embereket nem csak ünneplő közönségként, nem csak templomi gyülekezetként, még csak nem is szolgáltatások által kiszolgálásra váró tömegként látni, de intellektuális partnerként, egyházi felelősségeinkben részt vállalni akaró munkatársaként. Ehhez meg kell osztanunk egymással tudásunkat, lelkesedésünket, vízióinkat, és az együvé tartozás új minőségét kell létrehozunk.

A tanfolyamokat a Szülőföld Alap támogatja.

A felnőttnevelés egyházi előzményei

a) Egyházunkban a szervezett felnőttnevelés első előzményének Balázs Ferenc *népfőiskolai mozgalmát* tekinthetjük. A Kárpát-medence magyarsága az I. világháborút követően olyan társadalmi és gazdasági helyzetbe került, amelynek európai párhuzamát leginkább a dán nép mintegy száz évvel korábbi történetében ismerte fel. A Monarchia területén már korábban is működő parasztiskolák intézményével szemben – például Tessedik Sámuel iskolái, a Wesselényi-féle makfalvi iskola vagy a keszthelyi Georgikon –, amelyek elsősorban az iparosodó társadalommal együtt jelentkező új szakmákra néző szakképzést kínálták, a dán népfőiskola és a vele párhuzamosan kibontakozó szövetkezeti mozgalom a földműves lakosság általános művelését célozta meg, amely által a falu felemelését és a változások iránti fogékonyságát remélték előmozdítani. Erdélyben a népfőiskolai kezdeményezést leginkább az egyházak vállalták magukra. Itt emelkedik ki a dán származású feleséget választó Balázs Ferenc mészköi munkássága, aki a szövetkezeti mozgalom „motorjának” a népfőiskolát tekintette. Külföldi tanulmányútja alkalmával személyesen is meggyőződhetett arról, hogy a 19. századi paraszttársadalomban a mozgalom jelentős társadalmi átalakulást és gazdasági szerkezetváltozást hozott. Ezt a változást, azaz „a falu iparosítását” remélte ő is a népfőiskolai és szövetkezeti mozgalmától.

Büszkeséggel kell eltöltenie bennünket, hogy a katolikus háttérű Lakiteleki Népfőiskola az idei év végétől *Balázs Ferenc Népfőiskolai Kollégiumot* indít, négy féléves keretben, amelynek célja a Kárpát-medencei magyar népfőiskolai mozgalom megújítása.

b) Második előzményként az 1942-ben tartott *Népfőiskolai tanfolyamot* tekinthetjük, amelyet az Unitárius

Teológiai Akadémia tanárai kezdeményeztek és irányítottak. Abrudbányai János dékán jegyzi a tanárok által összeállított tervezetet, amelynek a bevezetője a következőket mondja: „A tanfolyam kb. harminc olyan falusi földművelő ifjú részére van tervezve, aki a 18. életévét már betöltötte, de 21 éves még nincs, illetve még nem katona. Ezen ifjakat harminc külön egyházközségünkben gyűjtenők egybe a lelkész, illetve a keblitanács jelölése alapján.” A Kolozsváron 1942. február 8–22. között tartott, 15 napos tanfolyamon végül 34 ifjú vett részt. A képzés jellegzetesen a fennebb is vázolt népfőiskolai mozgalomba tagolódott be, amely erre az időre áthatalta az egész magyar nyelvterületet, és amelyet a magyar királyi minisztérium minden eszközzel támogatott. 1943-ban a minisztérium magyar népfőiskolai szabályzatot adott ki. Ez a mozgalom azt a célt követve, hogy – általános műveltséget és egészséges nemzeti szemléletet adva a fiataloknak – őket saját helyi közösségeik vezetőivé nevelje. A nemzeti nevelés mellett a tanárok ragaszkodtak ahhoz, hogy az unitárius felekezeti jelleg is megfelelő súllyal helyet kapjon a tanfolyamon. Ebben a kérdésben egyházi ellenvélemény is kialakult. Mégis épp itt talál-

hatjuk meg a mostani felnőttnevelési szándékunkkal a legfőbb közös pontot. Ezért nagymértékben egyezünk Abrudbányai víziójával, amelyet mostani képzésünk egyik mottójaként választottunk: „Az unitárius történelmet eddig egy-egy híresebb püspök, néhány áldozatos lelkű főúr jelentette. Az elkövetkezendő esztendőök unitárizmusát az emelkedett szellemű, lelkű és gondolkodású, az öntudatos cselekvéssel tevékenyen alkotó unitárius népközösség egyeteme fogja irányítani.”

c) Mai egyházi életünk számos tevékenysége sorolható általában a felnőttnevelés területéhez. Ha az általánosság körét nem is tágítjuk az istentiszteletekig, mindenképpen ide kell sorolnunk a bibliaórákat, a különféle vallásos rendezvényeket, és főként a nőszövetségi találkozók azon részét, ahol ismeretközlő-nevelő jellegű tartalom valósul meg. A felnőttképzéshez jelenlegi egyházi tevékenységeink közt műfajilag legközelebb a gondnok-presbiteri konferenciák állnának. Sajnálatos, hogy a GP-konferenciák nem tudtak tényleges gyülekezeti vezetőképzéssé válni, ahogy az eredeti elképzelésben megfogalmazódott. Így ilyen jellegű képzések továbbra is a megvalósításra váró feladataink között kell hogy szerepeljenek.

Az előzmények összefüggésében a jelenlegi Felnőttképzési Tanfolyamot újszerűnek tekinthetjük abban az értelemben, ahogy a mai kor sajátos igényeire próbál válasz lenni, miként a népfőiskolai mozgalom volt a maga korában. E „korkülönbségből” adódik a jelleg, cél és tartalmi különbség. Röviden úgy fogalmazhatnánk, hogy *a nemzeti népművelő jelleg helyett a hangsúly most a vallási irányultságú felnőttnevelésen van.*

A program célja

A Trianon utáni, majd a nemzetszocializmus vallásellenes légkörében élő 20. századi protestáns egyházi élet számos közös vonást öltött magára. Ezek közül most kettőt érdemes kiemelni. Az egyik a nemzeti, etnikai jelleg felerősödése. A magyar egyházak korán felismerték, hogy a hagyományos egyházi feladatok mellett vállalniuk kell a szélesebb nemzeti megmaradás feladatait is. Ennek a folyamatnak – a vitathatatlanul pozitív eredmények mellett – az egyházi életre nézve negatív hatásaival is számolnunk kell: mindenekelőtt a vallás létértelmi jellegének, személyes meggyőződés jellegének, öntudatos hitéleti megélésének a csökkenése lett jellemző a „nép-egyházi” jelleggel szemben. A másik közös jellemzőnek a klerikalizálódás tekinthető. Részben az államhatalommal való együttműködés kényszere miatt az egyházi döntéshozatali mechanizmusok a központosítás irányában erősödtek fel, és általában az intézményesség előterbe kerüléséhez vezettek. Helyi szinten a presbitériumok és általában a gyülekezeti közösség irányítási szerepvégzése lett jellemző, a lelkész döntéshozó és irányító szerepének – nem egyszer magára maradottságának – felerősödésével.

Amikor felnőttképzésben gondolkozunk, a célokat e hatások összefüggésében is látnunk kell, és egyszerűsített egy szélesebb hitélet-erősítő, belmissziós stratégiai irányvonal részeként elgondolnunk. ➔

➔ Abból az alapállásból indulunk ki, hogy a résztvevők azért válaszolnak pozitívan a meghívásra, mert érdekli őket vallásuk, és többen szeretnének megtudni róla. Ezt a szándékot igyekszünk a lehető legkomolyabban venni, színvonalas és jól követhető előadásokkal, tevékenységekkel válaszolva. További elvi álláspontunk, hogy a hívek egyszerre az egyházközség és az egyetemes egyház hívei, ezért a képzés egyházi célja közvetlenül az egyházközségre néz, közvetetten az egyetemes egyházra. Az egyházközségi célok a hívek kötődésének megerősítését és hitüknek az adott közösségen belüli megélését igyekeznek előmozdítani, és ezeken keresztül a közösség életéhez való önkéntes és más jellegű hozzájárulási szándék megerősödésére néznek. Az egyetemes jelleg a hitelvekben való bizonyosabbá válást, az eszmei kötődés megerősödését és az összegyűlt életéhez való tudatos és tevékeny hozzájárulás vágyának ébresztését célozza meg. Tehát hármas célterületen kíván hatást kifejteni: identitás erősítés, ismeretközlés, egyházi aktivizálás. A célrendszer rövid összefoglalása: a tudatos, cselekvő unitárius identitás megerősítése.

A program tartalma

A célrendszernek megfelelően a felnőttképzés tartalmilag a következő területeket foglalja magában:

Egyháztörténeti tömb: elsősorban olyan időszakok, egyháztörténeti pillanatfelvételek érthető és vonzó bemutatása, amelyek büszkeséggel tölthetnek el, és amelyek őseink áldozatos élete által elkötelezettebb életre buzdíthatnak.

Hitelvi tömb: az alapvető unitárius hitelveknek élhető, a mindennapokban és válsághelyzetekben egyaránt hatékony eszmerendszerként való bemutatása, külön figyelve a tudományos megalapozottságra és a személyközeli, megéléssel hitelesített bemutatási mód egyensúlyára.

Énektanulás, közös éneklés: a közösségformáló jellegén túl a cél az unitárius énekek szépségére, mély üzenetét hordozó jellegére való rácsodálkoztatásban van. Ennek érdekében a tevékenységet olyan zenészek vezetik, akik megfelelő zenekíséretet tudnak játszani, és meghitt hangulatot teremteni a közös énekléshez, énektanuláshoz.

Gyülekezetismertetés, önkéntességi alkalmak felkínálása. A házigazda gyülekezet rövidebb és hosszabb távú terveinek bemutatása, az önkéntességi alkalmak, lehetőségek ismertetése. Ezt minden esetben a helyi lelkész végzi.

„Szellemi termékbemutató”, avagy amit egy unitáriusnak ismernie kell – könyvek, helyi és egyetemes kultúrértékek, filmek és egyéb olyan alkotások ajánlása, amelyek valamilyen vonatkozásban az unitárius szellemiséghez köthetőek, és annak mélységeit hozzák közelebb.

Közösségdinamikai részek: ezek keretként vezetik be és kísérik végig a képzést. A rendezvény hangulatmenedzsmentjén túl célja a résztvevők megismerkedésének elősegítése.

Közös étkezések – a testi szükségletek enyhítésén túl a közös étkezés, az asztalközösség vallási tartalma megva-

lósulásának alkalmai. Egy képzés alkalmával két közös étkezésre kerül sor.

Oklevelek átadása – a résztvevők a képzésen való részvételt igazoló oklevelet kapnak.

Személyi feltételek, „trénerek”

A képzés szakmai lebonyolításában minimálisan öt személy vesz részt: a helyi lelkész, három előadó, egy zenész. Az előadók teológiai tanárok: Kovács Sándor, Ferenczi Enikő és Czire Szabolcs. A helyi lelkész a házigazdai szerepén túl lehetőleg az egyházközség önkéntességi alkalmak felkínálására néző bemutatásával járul hozzá a képzés sikeréhez. A zenész az énektanulást vezeti, és általában a hangulati elem jelenlétét biztosítja. A zenészeink: Lakatos Sándor, Lőrinczi Levente, Palkó Zsolt, Nagy Endre és Bíró Attila. Kovács Sándor az egyháztörténelmi és a szellemi termékbemutatóban vállal elsődlegesen feladatot. Ferenczi Enikő az unitarizmus életvezetési, lelkigondozói (felnőtségre, krízisekre, szenvedésre néző) bemutatása mellett főként a csoportdinamikai irányítást biztosítja. Czire Szabolcs a hitelvi/hitmegélési tömb ellátása mellett egyfajta mindenese a képzésnek.

A tapasztalatok összegzése

A hat kiírásból eddig három járt le: Székelykeresztúron (április 1–2.), Kolozsváron (8–9.) és Kobátfalván (16–17.). Hátra van még a sepsiszentgyörgyi és a két marosvásárhelyi kiírás. Talán korai még tapasztalatokat összegezni, néhány észrevétel mégis hasznos lehet.

Mindenekelőtt meglepett a vallásunk mélyebb megismerése iránti fokozott érdeklődés. Egyszerűen nem igaz az a gyakran hangoztatott vélekedés, hogy híveinket nem érdeklik a teológiai kérdések, beleértve az egyháztörténeti, rendszeres teológiai vagy gyakorlati megközelítésmódot. Fontos azonban, hogy milyen csomagolásban, milyen tálalásban jelennek meg ezek a tartalmak. El kell mondanom, hogy a másfél napos program alatt fáradt arcot láttunk ugyan, de álmosat nem.

Gyakran panaszkodunk arra, hogy híveink eléggé közömbösek, és hogy a közösségi munkából nem mindig

veszik ki megfelelően a részüket. A képzés által határozottan az a felismerésünk, hogy gyakran mi, lelkészek vagyunk azok, akik nehezen tudjuk az egyházi életet úgy irányítani, hogy abban a világi egyháztagnak is megfelelően fontos tevékenységi területekhez jussanak. Magyarán: komoly szemléletváltásra van szükség az „egykapcsolásos egyházzal” az „egyház együtt” irányában.

Mindhárom helyszínen a program folytatását kérték. Úgy is, mint ezzel a képzési programmal eljutni minél több gyülekezetbe, de úgy is, hogy a résztvevők számára folytatást biztosítsunk. Volt olyan is, aki azonnal adományt akart felkínálni erre a célra. Véleményem szerint két irányban kell ezt a felnőttképzési tevékenységet ki szélesíteni. Egyfelől fenn kell tartani ezt az általánosabb egyházismereti, vallásismereti alapozó jellegű tanfolyamsorozatot, másfelől ki kell építeni a szakmai jellegű felnőttképzések rendszerét. A szakmai jellegű képzéseknél főként gyülekezetvezetői (gondnok-presbiteri) képzésekre gondolok, valamint a nagyon szerteágazó lelkesítő munka egyes területeire néző munkatársképzőkre – például beteggondozói, szociális, vallásoktatói, egyháznépszerűsítői tanfolyamokra.

Zárszó gyanánt

Újra és újra meggyőződöm arról, hogy milyen csodálatos a lelkesítő munka: szinte végtelen lehetőség rejlik benne. Valójában a szépség nem is annyira a lelkesítő munkában magában rejlik, mint a hivatásszerű életben, amely megteremti az önmegvalósítás lehetőségét, a helyzetbehozást mások számára is. A különbség talán csak az, hogy a lelkészek erre az életmódra teljes „munka-

„Az elején azt mondtam, hogy tanulni jöttem. Volt kitől. Én annyi mindent tanultam, hogy egyes dolgokat otthon ki is fogok próbálni.” (M. L., Bencéd)

„Gondolkodnivalót gyűjtöttem be, és elhatározást, hogy át is kell adni.” (F. D., Kolozsvár)

„Konfirmálásom óta felnőttként még nem szólított meg az egyházam. Ezért is jöttem el.” (Sz. T., Kolozsvár)

„Nagyon sok szépet hallottunk. Remélem, hogy ezekre jobban odafigyelve még boldogabbak leszünk a családban, és ha boldogabbak vagyunk, akkor az egész világ szebb lesz.” (B. M., Kobátfalva)

„A cím kissé félrevezető, nem tudtam elképzelni, hogy mi lesz... Nagyon kellemes meglepetés volt, nagyon érdekes, és hasznos dolgokat hallottam.” (H. É., Kolozsvár)

időre” szegődtek el. Fontos, hogy ennek az életmódnak a szépségét lelkészek és világiak felmutassuk egymás számára, és tanuljunk meg abban osztozva összhangban együtt munkálkodni a közös cél érdekében. Ennek jelképeként kapott helyet a résztvevők oklevelén a lelkesítő oklevél szegélymintája: mintegy meghívásként a „lelkesítő” életmódba, munkába. Mert reményünk szerint ehhez járul hozzá a felnőttképzés.

nagyvilág

Május 14–26. között az Amerikai Unitárius Univerzalista Egyházból a hagyományos zárandoklat alkalmával látogatók érkeznek, akik Kolozsvárt, Dévát, Marosvásárhelyt, Segesvárt és a Homoród völgyét látogatják meg. Az UK szerkesztősége örömmel vár beszámolókat a zárandoklatról. (Unitarian Universalist / Partner Church Council)

Sok minden megváltozott a negyven évvel ezelőtti első Föld Napja óta. De a probléma továbbra is maradt. Világossá vált, hogy a környezeti válság globális, aminek a vallás is választ kell hogy adjon – akár csak a globális felmelegedés kezelésére. Jó hír, hogy 2011-ben az emberek azért imádkoznak és cselekszenek, hogy megmentse Isten alkotását. A vallásközi „Erő és Fény” akció csak egy része annak a dinamikus és növekvő vallási mozgalomnak, amely az ember Földdel való kapcsolatára hívja fel a figyelmet. A Föld Napja jó alkalom arra, hogy szeretetet és tiszteletet gyakoroljunk a Föld irányában. A vallásközi szervezet arra biztatta a gyülekezeteket, hogy le-

gyenek a Föld Napja tevékenységek aktív közreműködői a teljes áprilisi hónapban. Az ételmezej központi helyet foglal el a vallási szertartásokban is mint a létfenntartás fontos eleme. Hogyan tiszteljük ezt a kapcsolatot? A keresztények számára a Föld Napja 2011-ben nagypéntekre esett. (Interfaith Power and Light)

A Nagyvárad Román Ortodox Egyházmegyében megváltozott a személyzeti politika. Ortodox lelkészek pszichológiai ellenőrzésnek kell hogy alávetessék magukat, mielőtt elfoglalnák lelkesítő állásaikat. Az intézkedés célja nyomon követhető a <http://www.ebihoreanul.ro/modules/news/files/16-popa.jpg> honlapon. (Bihoreanul)

Több unitárius-univerzalista egyházközségben szerveztek gyűjtést a fukushimai atomkatasztrófa után kialakult helyzet kárvallottainak megsegítésére. (Unitarian Universalist)

Összeállította Sándor Szilárd

Az Egyházi Képviselő Tanács 2010. december 3-án Kolozsváron tartott ülésén hozott határozatok

(Kivonat az ülés Ad 1030/2010 szám alatt iktatott jegyzőkönyvéből.)

Az EKT ülése 28 tag jelenléte által határozatképes volt. Nyolc személy hiányzását az EKT Elnöksége utólagosan minősíti igazottnak vagy igazolatlanak, a vonatkozó szabályzat által előírt módon.

0. tárgy: Napirend előtti határozatok

László János bejelentette, hogy a tárgysorozat gazdasági jellegű részénél beszámol a SORA üzletház főbérletével folytatott tárgyalásáról.

– 93/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta az Elnökség által javasolt tárgysorozatot.

– 94/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jegyzőkönyv hitelesítésére javasolt személyeket (Csáki Levente, Varró Margit, Czibalmos Kozma Csaba).

1. tárgy: Jelentés a főhatósági közigazgatásról, döntés-előkészítésről és végrehajtásról

– 95/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jelentést.

2. tárgy: Szakbizottságok jelentései, jegyzőkönyvei

A Misszió Bizottság 2010. december 2-i ülésének jegyzőkönyve

– 96/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

A Stratégiai Bizottság 2010. november 29-i ülésének tudnivalói

– 97/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a tájékoztatást.

Az Oktatási Bizottság 2010. december 2-i ülésének jegyzőkönyve

– 98/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet, és Andrási Benedek előadótanácsost megbízta az egyház képviselétével a Protestáns Teológiai Intézet Szenátusában.

A Fizetési Bizottság 2010. november 17-i ülésének jegyzőkönyve

– 99/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT 2 tartózkodással tudomásul vette a jegyzőkönyvet, és megbízta a Fizetési Bizottságot, hogy dolgozza ki az egyházi javadalmazási rendszer reformját.

– 100/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT 1 tartózkodással kimondta, hogy a kórházlelkészek lakás-közüzemi költségeinek 50%-át az egyházi központi költségvetésből kell fedezni.

– 101/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT 2 tartózkodással kimondta, hogy a lelkész-jellegű központi tisztviselők lakás-közüzemi költségeinek 50%-át az egyházi központi költségvetésből kell fedezni.

3. tárgy: Az ULOSZ beadványa a lelkészi fizetések 2011. évi emeléséről

– 102/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a beadványban foglaltakat, és megerősítette a Fizetési Bizottság megbízatását egy méltányosabb javadalmazási rendszer közeljövőbeli kidolgozása céljából.

4. tárgy: Nyugdíjintézeti és szociális ügyek

A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsa 2010. december 2-ai ülésének jegyzőkönyve

– 103/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

5. tárgy: Előterjesztés egy lehetséges bukaresti egyházi ingatlan ügyében

– 104/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT 18 mellette és 1 tartózkodó szavazattal elhatározta, hogy a bukaresti ingatlan tárgyában tett amerikai egyesült államokbeli felajánlást köszönettel elfogadja. Továbbá megbízta az Elnökséget, hogy a Háromszék-Felsőféri Unitárius Egyházkör vezetőségével együtt tegye meg a kellő intézkedéseket az ingatlan egyházi használatba vételére.

6. tárgy: A lelkészi munkaszerződés megkötésének előkészületei

– 105/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT 1 tartózkodó szavazattal elhatározta, hogy az egyházi alkalmazottak esetében is kötelező munkaszerződést kötni. Egyben megbízta az Elnökséget, hogy a tervezett módon vigye véghez a munkaszerződések előkészítését és megkötését.

7. tárgy: A III. és IV. évnegyedi lelkészi értekezletek jegyzőkönyve

– 106/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyveket.

8. tárgy: Az Egyházi Alaptörvény módosítását előkészítő bizottság tagjainak megválasztása

– 107/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT titkos szavazással, személyenkénti 27-27 támogató szavazattal kijelölte az Egyházi Alaptörvény módosítását előkészítő bizottság választott tagjait: Bálint Róbert, Boros János, Demeter Sándor, Gyerő Dávid, Szabó László. A szavazatszedő bizottság tagjai Benedek Jakab, Czibalmos Kozma Csaba és Csete Árpád voltak.

9. tárgy: Az EUE–MUE újraegyesítési folyamatával kapcsolatos tudnivalók

– 108/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT Szabó László javaslatára 1 ellenszavazattal úgy határozott, hogy az Egyházi Alaptörvény módosítását előkészítő bizottságban a Magyarországi Unitárius Egyház képviselőinek feljárnál 3 helyet.

– 109/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egy tartózkodással elfogadta az egyesülési folyamat alapelveit rögzítő és a két egyházrész megbízottai által 2010. november 4-én aláírt *Egyezményt a Magyar Unitárius Egyház egységének helyreállításáért*.

10. tárgy: **A 2011. évi egyházi rendezvénynaptár és ülésrend**

– 110/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag megbízta az Elnökséget, hogy körlevélben kérje az egyházközsegektől a helyi vonatkozású események bejelentését, majd év végéig véglegesítse a rendezvénynaptárt, illetve ülésrendet.

11. tárgy: **Tájékoztatás az Unitárius–Univerzalista Nemzetközi Tanács (ICUU) 2009–2010. évi tevékenységéről**

– 111/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a tájékoztatást.

12. tárgy: **Jelentés a valláserkölcsei-nevelési ügyekről**

– 112/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jelentést.

13. tárgy: **Jelentés az oktatási és iskolai ügyekről**

– 113/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jelentést.

14. tárgy: **A Lelkészképesítő Bizottság 2010. október 26-ai ülésének jegyzőkönyve**

– 114/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

15. tárgy: **Az Énekvezér-képesítő Bizottság 2010. november 4-ei vizsgájának jegyzőkönyve**

– 115/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette, hogy az Énekvezér-képesítő Bizottság által 2010. november 4-én tartott vizsga eredményeként Varró-Bodoczi Ilona és Benedek Tímea unitárius énekvezéri oklevelet szerzett.

16. tárgy: **Jelentés a gazdasági ügyekről**

– 116/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy minden adósságot felhalmozott bérlő fél év határidőt kap (2011. június 30-ig) adóssága kifizetésére. Amennyiben a havi házbért nem fizeti, akkor fizetési kötelezvényt kell adnia a havi bér összegéről, ellenkező esetben büntetőkamat terheli. A szerződéseket legtovább 1 évre lehet meghosszabbítani, a jelenlegi bérfeltételek mellett.

– 117/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag jóváhagyta az Edais Kft. bérleti szerződésének meghosszabbítását 3 évre, havi 600 euró bérrel; a kellő beruházásokat az egyház eszközli.

– 118/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag jóváhagyta a Tic Tac Kft. bérleti szerződésének féléves meghosszabbítását; a bér havi 1500 euróra csökken, de a Tic Tac Kft.-nek továbbra is fizetnie kell havonként 345 eurót az adóssága törlesztése fejében.

– 119/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT a Manasteg Kft. ügyében egyhangúlag úgy határozott, hogy ha 2011. december 31-ig kifizeti tartozását, akkor a tartozás 10%-a értékét kitevő kedvezményben részesül, továbbá 2011. január 1-jétől a havi bér 1500 lejre csökken. Ha 2011. december 31-ig nem fizeti ki tartozását, minden fizetési kötelezettsége változatlan marad és az egyház büntetőkamatot számol a kifizetetlen tartozásaira.

– 120/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a gazdasági jelentést.

17. tárgy: **Ifjúsági szállás terveinek előkészítése a 2011. évben**

– 121/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag jóváhagyta a Bolyai utca 12-es szám alatti ingatlanban helyet kapó ifjúsági szállás terveinek elkészíttetését a 2011. évben.

18. tárgy: **Az egyház központi költségvetése a 2011. esztendőre**

– 122/2010 (2010.12.03.) számú határozat: A Konviktus Kft. működését illetően az EKT az alábbi határozatot hozta, egyhangúlag: jóváhagyta egy áruszállító gépkocsi vásárlását legtöbb 6000 euró összegig; minden 1800 lej fölötti eszközvásárlásához az EKT jóváhagyása szükséges; a Konviktus Kft. ügyvezetője a cég teljesítménye alapján jutalomban részesül, ami a cég nyereségének 5%-a, azonban meg kell szabni egy minimális elvárt nyereséget, és a jutalom csak e fölött ítéltethető oda (2011-ben az elvárt nyereség 20 000 lej, az e fölött termelt nyereség 5%-a illeti meg az ügyvezetőt).

– 123/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az egyház kiadói tevékenységével kapcsolatban az EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy az Elnökség a közeljövőben foglalkozzon a kiadvány-terjesztés hatékony megszervezésével.

– 124/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag kimondta az iskolaalapba való hozzájárulás évenkénti összegének megnövelését 1 lej személyenkénti értékre, 2011-től kezdődően.

– 125/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elhatározta, hogy a lóközi öregotthon 2011. évi fenntartási költségeihez való egyházi hozzájárulás értéke 30 000 lej.

– 126/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT ezek után egyhangúlag jóváhagyta a 2011. esztendőre vonatkozó egyházi központi költségvetést.

19. tárgy: **Dr. Czire Szabolcs lemondása az Unitárius Közlöny főszerkesztői tisztségéről**

– 127/2010 (2010.12.03.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette dr. Czire Szabolcs lemondását az Unitárius Közlöny főszerkesztői tisztségéről, és megbízta az Elnökséget a tisztség mihamarabbi betöltésével.

→ 20. tárgy: **Különlélék**

László János beszámolt a SORA üzletházát bérelő SESO Kft. tulajdonosával folytatott megbeszélésről.

Szabó László szóban ismertette az egyházi átvilágítási folyamat fejleményeit.

A fentiek hitelül:

Bálint Benczédi Ferenc
püspök

Csáka József
főgondnok

Jegyzőkönyvi hitelesítők:
Csáki Levente, Varró Margit,
Czimbalmos Kozma Csaba

Az Egyházi Képviselő Tanács 2011. március 25-én Kolozsváron tartott ülésén hozott határozatok

(Kivonat az ülés Ad 191/2011 szám alatt iktatott jegyzőkönyvéből.)

Az EKT ülése 31 tag jelenléte által határozatképes volt. Öt személy hiányzását az elnökség utólagosan minősíti igazoltnak vagy igazolatlanul, a vonatkozó szabályzat által előírt módon.

0. tárgy: **Napirend előtti határozatok**

– 1/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a javasolt tárgysorozatot.

– 2/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jegyzőkönyv hitelesítésére javasolt személyeket (Bartha Alpár, Balázs Sándor, Vónya László).

1. tárgy: **Jelentés a főhatósági közigazgatásról, döntés-előkészítésről és végrehajtásról**

– 3/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 3 tartózkodó szavazattal elfogadta a jelentést.

2. tárgy: **Szakbizottságok jelentései, jegyzőkönyvei**

A Misszió Bizottság 2011. március 24-i ülésének jegyzőkönyve

– 4/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

Az Egyházi Alaptörvény Módosítását Előkészítő Bizottság munkája

– 5/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette az előterjesztést.

3. tárgy: **Nyugdíjintézeti és szociális ügyek**

A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsa 2011. március 24-i ülésének jegyzőkönyve

– 6/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egy tartózkodással tudomásul vette a jegyzőkönyvet, és elfogadta a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságok következő javaslatait: a Nyugdíjintézet jogi helyzetére és általános működtetésére nézve szakértői véleményezést kell megrendelni; meg kell vizsgálni a nyugdíjintézeti tőke egy részének befektetési lehetőségeit.

4. tárgy: **A 2011. évi I. évnegyedi lelkeszi értekezletek**

– 7/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egy tartózkodással elfogadta a tárgyban tett előterjesztést.

– 8/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 2 igen, 10 nem és 12 tartózkodás mellett elutasította a Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör lelkeszi karának azon javaslatát, hogy a II. évnegyedi lelkeszi értekezletre ne kelljen a kolozs-tordai egyházkörbe utazniuk, hanem azt a saját egyházkörük területén tarthassák meg.

5. tárgy: **A 2011. évi gondnok–presbiteri értekezletek**

– 9/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 1 tartózkodással elfogadta a tárgyban tett előterjesztést.

– 10/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a Pap Mária által benyújtott és Gyerő Dávid által módosított javaslatot, miszerint az EKT következő ülésére nyilvántartást kell készíteni az egyházfenntartói járulékok összegéről, amit figyelembe kell venni az egyház központi költségvetéséből fedezett fizetés-kiegészítések megállapításakor.

6. tárgy: **Beszámoló az énekvezér-továbbképző tanfolyamról**

– 11/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a beszámolót.

7. tárgy: **A Magyarországi Unitárius Egyház Zsinatának 2011. február 26-i ülése**

– 12/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 1 tartózkodás mellett tudomásul vette a zsinati ülésről előterjesztett beszámolót.

8. tárgy: **Egyházközségi és egyházköri ügyek**

a. elkobzott egyházközségi anyakönyvek visszaszerzése per útján

– 13/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elhatározta, hogy körlevélben ajánlja az

egyházközségek figyelmébe az anyakönyvek visszaszerzésének lehetőségét.

b. a Vargyasi Unitárius Egyházközség kérése temető-kerti terület elcserélésének jóváhagyására

– 14/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag jóváhagyta a Vargyasi Unitárius Egyházközség kérését temető-kerti terület elcserélése tárgyában.

c. A Kolozsvár-Íriszi Unitárius Egyházközség kérése a templom tulajdonjogának átíratására

– 15/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag jóváhagyta a Kolozsvár-Íriszi Unitárius Egyházközség kérését a templom tulajdonjogának átírása tárgyában.

d. Határozat egyházközségi ingóságok elidegenítése ellen

– 16/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 1 tartózkodás mellett úgy határozott, hogy az egyházközségek műtárgy jellegű ingóságait csak előzetes szakértői vizsgálat és főhatósági jóváhagyás után idegeníthetik el.

– 17/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy Szabó József alsórákosi lelkészt az egyházközség bizonyos műtárgyainak engedély nélkül történt megőrzésre adásáért az Elnökség személyes úton marasztalja el.

e. A Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség kérése kilyéni földterület elcserélésére

– 18/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag jóváhagyta a Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség kérését egy kilyéni földterület elcserélése tárgyában.

9. tárgy: **Jelentés a valláserkölcsei-nevelési ügyekről**

– 19/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egy tartózkodással elfogadta a jelentést.

10. tárgy: **A VEN Bizottság 2011. március 24-i ülésének jegyzőkönyve**

– 20/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egy tartózkodással tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

11. tárgy: **Jelentés az oktatási és iskolai ügyekről**

– 21/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag elfogadta a jelentést.

12. tárgy: **Az Oktatási Bizottság 2011. március 7-i ülésének jegyzőkönyve**

– 22/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 1 tartózkodással tudomásul vette a jegyzőkönyvet.

– 23/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 1 tartózkodással kimondta, hogy elvben támogatja az Oktatási Bizottság javaslatát az unitárius középiskolák felekezeti oktatási intézményekké való átalakulására.

13. tárgy: **A Lelkészképesítő Bizottság 2011. március 16-i ülésének jegyzőkönyve**

– 24/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 8 tartózkodó szavazattal tudomásul vette a Starr King Teo-

lógiai Intézet ösztöndíjára kiírt versenyvizsga eredményét.

14. tárgy: **Jelentés a teológiai hallgatók 2010. évi karácsonyi legációjáról**

– 25/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a jelentést.

15. tárgy: **Kimutatás a teológiai hallgatók első félévi vizsgaeredményeiről**

– 26/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a beszámolót.

16. tárgy: **Tájékoztatás a gyakorló teológiai hallgatók egyházi gyakorlatáról**

– 27/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 2 tartózkodással tudomásul vette a tájékoztatást.

17–18. tárgy: **Jelentés a gazdasági és pénzügyekről. A Gazdasági és a Pénzügyi Bizottság 2011. március 24-i együttes ülésének jegyzőkönyve**

– 28/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 3 tartózkodással elhatározta, hogy az egyházközségek alkalmazottaival kapcsolatos munkaadói ügyintézés, járulék-fizetés és nyilatkozattétel az egyházközségek hatásköréből átkerül az egyházi főhatóság feladatkörébe, 2011. július 1-jétől kezdődően.

– 29/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT 2 ellenszavazattal és 3 tartózkodással elhatározta, hogy az egyházköri könyvelők feletti felügyelet gyakorlása az egyházkörök hatáskörében marad; az egyházköri könyvelők fő megbízatása az egyházközségek könyvelési és pénzügyviteli szükségleteinek segítése.

19. tárgy: **A Nagyvárad–Bihari Unitárius Egyházközség beadványa helyzete ellehetetlenüléséről**

– 30/2011 (2011.03.25.) számú határozat: Az EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy a Nagyvárad–Bihari Unitárius Egyházközség lelkészei javára az anyagi vész-helyzet enyhítése céljából megnövelt összegű fizetés-kiegészítést nyújt az egyház központi költségvetéséből.

A beadvány vitája közben dr. Czire Szabolcs és Szabó László részéről megfogalmazódott egy javaslat a nem gyülekezeti lelkészi munkaterületek felmérésére és az ehhez igazodó újszerű egyházi munkaterületek azonosítására. A javaslatról az EKT nem szavazott.

A fentiek hitelül:

Bálint Benczédi Ferenc
püspök

dr. Máthé Dénes
főgondnok

Jegyzőkönyvi hitelesítők:

Bartha Alpár, Vónya László, Balázs Sándor

Visszapillantó, továbbindulás előtt

Bálint Mária

„Az egyház lelke a szeretet, / Törvénye a szolgálat. / Ez táplálja ropant összefogásunkat. / Békés létünket, melyben föltárjuk / A szeretet igazát, és segítjük egymást.” (James Vila Blake)

A hála és szeretet érzésével mondok köszönetet Magyarsáros minden lakójának, hogy az összefogás régi hagyományát az idén sem hagyták az emlékek homályába merülni.

Mindenki panaszkodik: gazdasági válság, nehéz az élet, nincs pénz, az idén sem javítjuk a templomot...! De vannak még olyan események, amiért könnyebben megnyílik a szív – és a pénztárca.

– 2010 márciusában, az imahéten a helybéli lelkész (férjem) megkérte néhai Cseh Dénes lelkész társát, hogy pénteken este végezze el a szolgálatot. Mintha most is hallanám Dénes aggodalommal tele hangját: kérte, hogy segítsük biotermékekkel betegeskedő feleségét. Csütörtökön hir-

dettük is, és másnap jöttek a nők – szatyor almával, káposztával, murokkal s más zöldségekkel: hat zsáknyi gyűlt össze.

A tragikus medgyesi események után a magyarsárosi egyházközségi vezetőség és a lelkész úgy döntött, hogy gyűjtést szerveznek a tiszteletes asszony részére, hogy a kezelést folytatni tudja. Az egyházfiak házról házra járva gyűjtöttek, s ennek nyomán 1260 lejt adtak át a temetéskor. Szép segítség Jolánnak és szüleinek a vigasztaló szavak mellé. Szívünkben kívánunk most is gyógyulást. Ránk a továbbiakban is számíthat.

– A tévéhíradóból értesültünk először, hogy Kovászna megyében árvíz volt, Bölönben még haláleset is történt. Az egyházfiak, Bandi József, Serbán József és felesége, Erika megint útra keltek: ez alkalomra 1000 lejt gyűlt össze, sőt hat ifjú egy hétig ott, helyben segített az iszapot kihordani, egyes károkat helyrehozni.

– Még 2010 januárjában volt a nőszövetség új vezetőségének választása, és azóta minden héten egy alkalommal találkoztunk, sőt tagjaiból és a beszerzett pár férjből 18 személyes kórus is alakult, amely egész évben munkálkodott. Vasárnap délutánonként, vecsernye után volt a találkozó különböző tevékenységekkel és

énektanulással, így minden jelentős vallásos ünnepélyen műsoros összeállítással állhattunk a gyülekezet elé. Egy kis bátorságot kapva szeptemberben az UNOSZ-konferencián feliratkoztunk, hogy segítyt gyűjtünk a lókodi öregotthon megsegítésére.

Jómagam és a nőszövetség tagjai „kilencvenkilenc” utcát végigjárva gyűjtést végeztünk. Nagyon boldog vagyok, hogy sikerült is 1100 lejt összegyűjteni a lókodi öregek számára – ebből 200 lejt juttattunk a falubeli árva ikertestvéreknek (Tamási Zsolt-nak és Noéminek).

Mert az okos asszony tudja, hogy összetartásban az erő, ezért tömörül szövetségekbe, tudja, hogy – mint apró cseppekből a zápor – sok kicsi erőből nagy erő kerekedhet. Ezért ki-ki elviszi a maga tapasztalatát és anyagi segítséget mindenhová, ahol magyar testvéreink hasznára lehet, vagy ahol tanulhat valamit másoktól; egymást támogatva így leszünk mindig többek, és haladunk előre. Ezért kész áldozni templomokra, öregekre, árvákra vagy nehézségben élő embertársainkra.

Minden nap így imádkozunk: „Adj kevés barátot, / De ki minket ért. / S velünk együtt buzdul / Szép eszményekért. / Add másnak a hívság / Rangos címeit / Nekünk add a jóknak / Hálás szíveit.”

A hazatérés

Ambrus Lajos

Amikor 1998 első napjaiban a kincses Kolozsvár csupa feketében búcsúzott a Farkas utcai református templomból utolsó útjára indított Benczédi Sándortól, hogy a Házsongárdi temetőbe – ahol Erdély nagyjai közül sokan pihennek – korondi szobrászként helyezték örök nyugalomra, nem gondolta senki, hogy a jeles képzőművész emléke, elismertsége egy bő évtized múltával így megkophat. Válhatott bár a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskola elvégzése után a korondi égetőkatlanok bűvkörében sajátos karakterű szobrásszá, felcserélhette a korondi unitárius kántortanítóságot

a kolozsvári Képzőművészeti Főiskola mintázás tanári állására, s majd lehetett – mint maga vallotta – 1953-tól „szabadon futó és boldog ember”, mert manapság – ahogy Veres Péter művészettörténész írja – „szinte csak lábjegyzet szinten találkozunk a névvel”.

Dolgozott fában, kőben, de mintha a választott szülőföldjének jó nevű agyagműveseivel akart volna cinkosul összekacsintani, a szobrászat sajátos eszközeivel létrehozott kisplasztikai, agyagszobrai, amelyeken az ábrázolt személy karaktereit komikus vagy groteszk módon eltűlozta, tették ismertté és elismertté a művészt mind a szakma, mind a nagyközönség számára.

Üdvözölhetjük hát Benczédi újabb hazajöttét. Bár Tarcsafalván született, de Korond volt számára a

világ közepe. – Atyafi – mondta egyszer nevetve –, olyan friss, hideg víz az egészséges reggeli fürdéshez, mint a korondi, nincsen a világon sehol!

A csiki Székely Múzeum és a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Mú-

zeum közös kiállításán 33 szoborportré látható az egykori/mostani romániai magyar értelmiség köréből, olyanokéból, akik egykor a kolozsvári *Utunk* című irodalmi-művészeti hetilap margóján *Utunk-széli szobraink* jelzéssel jelentek meg. De a

Korondnak faragott nagy méretű faszobraival is megismerkedhetnek az érdeklődők.

A március 30-án megnyílt Benczédi-kiállítás legyen a mindenkori hazatérések örömeinek forrása, és a méltatlanul elfelejtett jeleseink

emlékeinek ápolására való szép figyelmeztető.

Ezt sugallták a verset szépen mondó korondi pedagógusok tolmácsolásában az „Utunk-széli” költők is: Kányádi Sándor, Páll Lajos és Szilágyi Domokos.

Nyárádszentlászló–Marosszentgyörgy

Híradás egyházköri testvérgyülekezeti kapcsolatról

Pálffy Tamás Szabolcs

„Marosnak, Nyárádnak egy a hangja”, mondtam Ábrahám Dezső marosszentgyörgyi gondnokunknak 2011 első vasárnapján. Ekkor helyeztük kiadványajánló asztalunk fölé a nyárádszentlászlói testvéregyházközségünk ősi templomát és I. László király mellszobrát mutató hírlapos falinaptárt. Csaknem egyszerre kérdeztük egymástól: „hogyhogy nem Maros-Nyárádi Egyházkör a mi körünk neve?” Megállapítottuk, hogy történeti-földrajzi szempontból is indokolt lenne a Nyárád menti unitárius egyházközségeket is jelző folyónév használata. Beszélgetésünk végén úgy összegeztünk, hogy ha rajtunk múlna, akkor a Nyárád is bekerülne egyházkörünk nevébe.

Testvérgyülekezeti kapcsolatunk előzményeihez tartozik az, hogy marosszentgyörgyi templomunkban 2005. május 28-án lezajlott énekvezér- és lelkészbeiktató, templomtorony- és harangszentelő ünnepi istentiszteletünk alkalmával a meghívott köri lelkészek közül Kiss Mihály nyárádszentlászlói unitárius lelkész-kollégám köszöntötte a beiktatott tisztségviselőket és ünneplő gyülekezetünket.

Egy hét múltán, június 4-én köri közgyűlésünkön magam végezhettem szószéki szolgálatot a nyárádszentlászlói Árpád-kori templomban. A „Misi bátyám” és „Tamás öcsém” megszólításokat hamar „elsajátítottuk”. Tekintélyes szolgálati régiséggel rendelkező lelkész és még pályakezdőnek számító, frissen beiktatott kolléga közti szolgatársi rokonszenvből, a lelkészfeleségek közti barátságból öntöttünk alapot évekkel ezelőtt. Erre az alapra szeretnénk Is-

ten segítségével építeni köri kapcsolatunkat.

Idén, február 21-én Kiss Mihály szolgálatával indítottuk egyetemes imaheti istentiszteleteinket. Kérésre Misi bátyám örömmel számolt be ősi templomukban a közelmúltban lezajlott régészeti kutatásokról és Kárpát-medencei viszonylatban is figyelemre méltó templomépítéstörténeti feltárásokról. Utalt a nyomtatott és elektronikus sajtóban 2009 szeptember-októberben megjelent beszámolókra, arra, hogy a Maros Megyei Múzeum régészei az elmúlt két hónapban végzett ásatásaik során egy nemzetségi – azaz magánalapítású – monostortemplom alapjaira bukkantak Nyárádszentlászlón, és hogy olyan leleteket tártak fel, amelyek újabb oldalról világíthatják meg a honfoglaláskori Erdélyről kialakított képünket.

Rozália tiszteletes asszony a heti rendszerességgel sorra kerülő nőszövetségi tevékenységük helyszíni megtekintésére hívott meg gyülekezetünkhöz.

Aztán megérkezett a „küldöttség” – Ábrahám Ilona, Puskás Piroska és Pálffy Anna-Mária lelkésznő – Nyárád menti testvéregyházközségünkbe. A házigazda lelkészi család, illetve a helybeli asszonyok szeretettel fogadták a mieinket. Feleségem a Női Világimanap történeti hátterét ismertette dióhéjban, ezt követő bibliamagyarázata (Mk 6,30–44) is a küszöbön álló ökumenikus rendezvény testi-lelki áldásait hozta közel. Szent László lovagkirályunk mellszobrától nem messze két Petőfi-vers is elhangzott, majd a vendéglátás süteményesboros része következett.

Nyárádszentlászlóról ösztönző, szép élményekkel érkeztek vissza Marosszentgyörgyre küldötteink. Nyomátról elszármazott nőtestvérünk lelkesen mesélt arról, hogy néhai édesanyját abban a templomban keresztelték meg, amelybe most ő is ellátogathatott. Áhítattal lépte át e hajlék küszöbét, és a hála érzéseivel hagyta el a szent helyet. „Mennyire más a mi modern templomunkhoz képest az az ősi hajlék!” – áradozott itthon.

Két hét múltával az 1230-as években épített Árpád-kori templom székén e híradás szerzője imádkozhatott együtt a gyülekezettel. Prédikációjában Pálffy Anna-Mária az Istennek való emberi engedelmeskedés, a Teremtő és teremtmény közti kölcsönös közeledés, Isten előtt való meghajlás és felemeltetés, továbbá embertársaink könnyelmű bírálata és a törvény kárhoztatása apostoli intéseket helyezte a húsvét ünnepéhez vezető útra. Benke Csaba házigazda gondnok virágajándékok átadása mellett örömét fejezte ki, hogy a testvérgyülekezeti kapcsolat terén ismét fontos lépésre kerülhet sor. Petőfi Sándor *Bizony mondom, hogy győz most a magyar...* című versét szavalta a testvéregyházközségi kapcsolatot kezdeményező lelkész. Kiss Mihály reményét fejezte ki, hogy a gyülekezeteink közti kapcsolat ápolása kölcsönösen áldásosnak fog bizonyulni.

A Nyárád az egyedüli olyan folyó, amely kizárólag a történeti Székelyföld területét öntözi. De a Nyárád nélkül sem lenne a Maros olyan, amilyen...

Marosszentgyörgyön jelenleg mindössze két nyárádszentlászlói származású unitárius egyháztagot jegyzünk. De itt és most „nem az a fontos, hogy rokonok – de testvérek lakják ezt a földet.” (Magyari Lajos: Csoma Sándor naplója – 13)

Árkosi krónika

Kovács Ilona

„Egyé lenni az apostoli tanításban, a kenyér megtörésében és az imádkozásban” – az ApCsel 2,42 alapgon-
dolata ihlette a februárban megtartott árkosi imahét
központi rendezvényét. Felemelő látvány volt a „telthá-
zas” együttlét, együtt-imádkozás, az „egy test – sok tag”
zsoltáros gondolat jegyében.

Az imahét meghívottjaként szerepelhetett Árkos köz-
ség nemrégiben újraalakult kórusa, a Régeni Áron Da-
lárdá is, amelynek múltjáról és jelenéről itt kívánunk rö-
viden szólni.

Az Erdélyi Magyar Dalosszövetség 1922-ben hivata-
losan is bejegyezte tagjai sorába a már az 1890-es évek-
ben is éneklő dalárdát, amelynek alapító tagja, karnagya
a szomszédos Kálnok község szülötte, Régeni Áron volt.
A tehetséges kántortanító 1916 és 1941 között Árkoson
tevékenykedett – az iskolában faragóműhelyt, faiskolát,
mintakertészetet alapított. Énekeskönyve, a „Régeni
Áron-féle unitárius korál” ma is értékes segédanyaga az
egyház kántorainak. Az akkori dalárda sokszínű és vá-
lasztékos repertoárját ma is kegyelettel őrizzük.

A megkezdett munkát néhai Kökösi Kálmánné espe-
res asszony folytatta.

A 2008-ban Márk Attila karnagy vezetésével újrain-
duló árkosi dalárda ennek a hagyománynak az örökébe
kíván lépni. Tagjainak számában és repertoárjában a rö-
vid két és fél éves múlta visszatekintő kórus egyre gya-
rapodik. Jelen van az egyház és a falu minden jelentős
rendezvényén – a Vadas-tetői unitárius falutalálkozó-
kon, az árkosi falunapok műsorában, a karácsonyi ren-
dezvények áhítatában, a mindenkori „márciusi forradal-
mas napok” lelkesedésében.

Rendhagyó ünnepség keretében az orgonajavítás és

-újrászentelés alkalmával Bálint Benczédi Ferenc püs-
pök jelenlétében is énekelhettünk, novemberben pedig
felavattuk a kóruszászlót. Jelen voltunk a kolozsvári Uni-
tárius Kórustalálkozón, majd a háromszék-felsőfehéri
egyházkör kórustalálkozásán, ahol felmérhettük kóru-
sunk színvonalát – összevetve magunkat más énekka-
rokkal –, kapcsolatot teremthettünk testvér-dalárdákkal.

Ez év márciusában a *Háromszék* napilap által kezde-
ményezett olvasótalálkozón szerepeltünk sikeresen,
majd a március 15-i ünnepségen énekelhettünk újra.
Külön öröm és megtiszteltetés volt számunkra, hogy a
sepsiszentgyörgyi egyházközség hitehősítő hetére má-
sodízben is meghívást kaptunk, így kapcsolatunk a Kriza
János Unitárius Dalárdával tovább erősödött.

Híradásunkkal is szeretnénk arra serkenteni az árkosi
unitárius és más felekezeti híveket, hogy legyenek büsz-
kék a nagy hagyományú dalárdára. Minden énekelni vá-
gyót szeretettel várunk sorainkba, hisz mi lehet szebb,
mint egyik közismert énekünk mondanivalója: „Zeng-
jen hálaének, / Minden ajkon zengjen, / Isten szent nevé-
nek / Hő imát rebegen.”

„Világosság uralkodjék”

Szász-Fülöp György

Amint az lenni szokott az elmúlt
években, kis egyházközségünk az
idén is „ökumenikus hét” keretében
próbálta egybegyűjteni a város kü-
lönböző felekezeteit közös imadél-
utánokra. Bár a medgyesi unitárius
egyházközség „nyája” nem a legné-
pesebb, tagjai mégis lelkesen felka-
rolnak minden kezdeményezést, örö-
müket lelik egymás társaságában, így
az együtt-imádkozásban is. Az Úr
házába való belépés ünnep, szívünk-
höz szól, ha kondul kis harangunk.

Az idei imahét március végére ke-
rült. Első vendégként Szentgyörgyi
Sándor esperes tartott istentisztele-
tet. „Nem az alkony – világosság
uralkodik, fény, amely minket arra
biztatott, hogy idejőjjünk” – ez volt
beszéde alapja. Mint mondta, csak az
Úr által és Vele járhatunk a céljaink-
hoz vezető utakon. Az imahét alkal-
mával bűnbánatot szeretnénk tartani
ezáltal is, ráhangolódva a közeledő
virágvasárnapra, s imánk a húsvét-
ban fog kiteljesedni. Az esperes szót
ejtett a mai ember véleményéről a ha-
zugsággal kapcsolatban. Mennyire
vegyes is ez a látásmód! Hiszen bizo-
nyos esetekben a hazugságnak mentő
körülménye is van. A hazugság óha-
tatlanul erővé válik. Ezért néha elke-
rüljük, elferdítjük az igazságot. De az

igazság olykor valóban rombol. Pél-
daként említette a beteg ember előtt
az őt marcangoló kór elhallgatását,
elkendőzését, ami által még élhet
benne a remény, maradnak percek Is-
ten hitében, bizakodással telnek meg
napjai.

A második nap a városunk test-
véregyházának vezetője, Székely Zoltán
református lelkipásztor vezette az
istentiszteletet. Beszéde egy zsoltárra
épült: „Áldjad, én lelkem, az Urat, és
el ne feledkezzél semmi jótéteményé-
ről.” Székely kiemelte a gyülekezet-
erősítő és hitépítő napok jelentősé-
gét. Minél jobban megismerjük ma-
gunkat és embertársunkat, annál in-
kább erősödik Istenbe vetett bizal-
munk is.

Benedek Jakab segesvári lelkész a

textust Mózes 2. könyvéből vette. Alapja a kenyér, annak megkeresése, megbecsülése. A kenyér, amely Isten akaratából mindenkinek kijár, aki hajlandó megkeresni. Ugyanakkor csak annyi jár, amennyit el bír fogasztani. A többi „megpenészedik”, ha az Úr akaratán kívül gyűjti az ember – kapzsiságból.

A továbbiakban Babota Tibor, a helyi katolikus plébános, majd az imahét befejező napján Kis Csaba balázstelki református lelkész vezetett istentiszteletet. Beszédük alapja az imádság jelentősége, az Istenhöz kötöttség teremtő jellege volt. Szavikból biztatás csengett ki: imádságunk ne csak szereteteinkhez, ismerőseinkhez szóljon! E pillanatokban gondolnunk kell a szegényekre, a betegekre, de a tévelygőkre is. Mi több,

imát kell rebegnünk ellenségeink megtéréséért, Isten felé fordulásuk reményében. Az imádság erő, amely áthat, s amely nem csak az Úr házában kell, hogy velünk legyen. Akár

otthonunk egy sarka, akár egy az égbolt alatti magányos fa megfelelő hely lehet az elvonult, meghitt imádkozásra.

Az imanapokon mindvégig mellettünk volt Fülöp Alpár ádámosi lelkész, aki jelenleg a megyesi unitárius közösségben is ellátja az istentiszteleti teendőket.

A hozzánk látogató lelkészeknek Fehér László gondnok köszöntö meg a hitet, összetartozást erősítő istentiszteleteket, miséket, majd Őt Erzsébet a nőszövetség nevében egy-egy kézimunkát ajándékozott a lelkészeknek, hálánk jeléül. A szokásos versmondás sem maradt el. Ez alkalommal Nagy Ibolya, Őt Erzsébet, Szász-Fülöp Irén és Miklós Ida olvastak fel az eseményhez kapcsolódó szövegeket.

Hitünkben erősödve, istenbizalommal feltöltődve összetartozásunkban szélesebbre taposott ösvényeken járunk az imahét után is.

Női lét tabuk nélkül

Bíró Enikő

Új előadás-sorozattal bővült az Unitárius Egyház Gondviselés Segélyszervezetének székykeresztúri tevékenysége, *Női lét tabuk nélkül* címmel. Az előadó, Sasvári-Szabó Erzsébet, Győrben élő kapcsolati és életvezetési tanácsadó, természetgyógyász és bába, aki megismertet a női lét és életműködés testi, lelki, szellemi és energetikai velejáróival. Az előadás-sorozat négyrészes.

„A nő sorsa az, hogy hónapról hónapra belenézzen az idő és lét örvénylő mélységébe, ami Ő maga” – vallja az előadó. Az előadás-sorozat végigkíséri a nő életútját a nagylánnyá válástól kezdve, az anyává váláson keresztül a nagymama korig.

Nőnek születni és nőként élni áldás és gyönyörűség, ha megismerjük, és megtanuljuk működtetni a bennünk levő őserőt. A női lélek ismeri a keletkezés és elmúlás ősi körforgását, az őstudás rezgésanyaga bennünk van, ezért ösztönösen ráérzünk bizonyos dolgokra.

A nők sokkal fogékonyabbak az újra, a változásra, természetesen működtetik az elfogadást és elengedést. Az asszonyi erő, a túlélés ereje, a kreativitás ereje, gyógyító és támogató erő, háborús és nehéz időkben általában ez menti meg az életet.

Az előadó első alkalommal a havi ciklus lelki velejáróiról beszélt. Ez az idő a befelé fordulás ideje, a dolgok rendezésének, átgondolásának és elengedésének az ideje, amikor sokkal jobban működik az intuíció, jobban rálátunk a dolgokra, és megtaláljuk a megoldási módokat a gondjainkra, ha odafigyelünk.

A második alkalommal beszélt a nő hormonális működéséről, a fogamzásról, természetes fogamzásgátlásról, az áldott állapotról, szülésről és születésről, a szoptatás-

ról, és mindennek a testi, lelki, szellemi vonatkozásairól. A várandóság áldott állapot, csoda, aminek következtében új élet születik. „Az a petesejt, amelyből én születtem, ott volt az édesanyámban, amikor várta őt nagymamám.” – ez az élet folytonosságának gyönyörű tanúsága.

A harmadik rész a szerelemről szól. A szerelem szabad és nem birtokolható, ezért akkor jön, és megy, amikor akar, de banni nekünk kell vele. Magasabb világból jön, a jó Isten világából, ezért Ő köszönt be, és eláraszt, mint kegyelem, ajándék, erő. A szerelem állapotát nemcsak egy ember váltja ki, hanem bármibe szerelmesek lehetünk, például egy virágba, fába, felhőbe, folyóba, mert a szerelem által összekapcsolódunk a jó Istennel. A szerelem ráébreszt arra, hogy szerethető vagyok. Csak akkor tudok ráérezni a Minden szeretetére, ha bennem van ez az erő, ha vele lélegzem és mozgom, utána pedig át tudom adni, vagyis ha kölcsönös ez az állapot. A szerelem tüzerő, lobog, szikrázik, süt, árad, a szerelmes ilyen – messziről látszik rajta.

A negyedik előadás a menopauzával kapcsolatos tudnivalókról és az azt követő nagymama korról tanít, ami már a női bölcsesség kora. A menopauza beálltával állandósul a női erő. A nagymamák a női lét titkainak gyakorlati ismerői és a család összetartói, akikhez bármikor, bármivel kapcsolatban segítségért lehet folyamodni. Élettapasztalatot, szellemi értékeket, bölcsességet, tudást árasztanak magukból egyszerűen, mert jelen vannak, és meg sem kell szólalniuk. A nemzetet az Aranyasszonyok tartották össze régen, például Atilla király halála után, mert minden sikeres férfi mellett egy nő áll.

Az előadás-sorozat nagy tudásanyagot tartalmaz, segít megismerni és eligazodni létünk mindennapi problémáiban, és megerősít abban, hogy bízzunk saját erőinkben, képességeinkben. Nagyon örvendek, hogy a székykeresztúri nők is megismerkedhetnek ezzel a tudásanyaggal, amit Sasvári-Szabó Erzsébet osztott meg velünk.

„Hány kenyeretek van?”

Csíkszeredában március 6-án az unitárius nőszövetség volt a soros házigazdája a „Hány kenyeretek van? – 2011 Chile” jelmonddal hirdetett világimanapi rendezvénynek. Az unitárius imaházba jött a katolikus és református nőszövetség, s az asszonyok az adott szövegkönyv alapján együtt dicsőítették Istent imával, énekkel, szóval.

A Solymosi Alpár lelkész által vezetett istentisztelet után a szépszámú jelenlévőknek jó volt tapasztalni azt, hogy a különböző vallásfelekezethez tartozó hívek lélekben összekapcsolódtak. Ugyanaz az érzés: a Teremtő és embertársaink iránti szeretet járta át a szíveket-lelkeket. Az imnap részeként a jelenlévőket az unitárius nőszövetség szeretetvendégségbe hívta a nőszövetségi terembe, ahol baráti beszélgetés, közös ének tette emlékezetessé az együttlétünket.

A nőszövetség is tagja a lelkészünk által vezetett uni-

tárius kórusnak. Legutóbb a nemzeti ünnepünket megelőző vasárnapon emlékezett meg egyházközségünk március 15-ről. Jeles ünnepünkhöz méltó, a jelenlévőket lélekben, ismeretekben gazdagító prédikáció után az egyházi kórus és a vallásórára járó tanulók műsorát élvezhették a megjelentek. (Kisgyörgy Borbála)

Köri találkozó Szinden

Pálfi Ildikó

Az ébredő, kissé csípős levegőjű tavaszban, április 16-án, Szinden tartották közgyűlésüket a kolozs-tordai egyházkör nőszövetségei. Számbelileg kevesebben jelentek meg, mint az elmúlt évek közgyűlésein, de azt hiszem, mindenki kíváncsi várakozással élte meg e napot, mert a legtöbb résztvevő első alkalommal járt Szinden.

A részben felújított papilak fogadott be a néhány együtt töltött órára. Hét nőszövetségből 29-en voltunk jelen. Fülöp Júlia által tartott áhítat után, Dimény Csilla Júlia köri elnök köszöntő szavaiban üdvözölte Asztalos Klára UNOSZ elnököt, Zsakó Erzsébet tiszteletbeli elnököt, Péterffy Enikő köri felügyelő gondnokot és a jelenlevő küldötteket. A köszöntő szavakhoz Asztalos Klára elnök is csatlakozott, elmondva, hogy az utóbbi időben mintha visszaesés mutatkozna a nőszövetségi munkában, és jó volna, ha a fiatalabbak és középkorúak is felzárkóznának az idősebb nemzedék mellé e tevékenységben. Megemlítette az adó 2%-ának felajánlását, szükségességét, lehetőségét.

Ezt követően hangzottak el a jelenlevő nőszövetségek – Alsófelsőszentmihály, Aranyosrákos, Bágyon, Kolozs, Kolozsvár, Sinfalva, Torda – beszámolóit, melyek színes, sokféle tevékenységről, közösségépítő és megtartó munkáról szóltak. Komjátszegről, Kövendről, Magyarszovátáról, Torockószentgyörgyről is hallhattunk az elküldött beszámolók alapján.

Asztalos Klára összegzőjében kiemelte az összetartás fontosságát, és azt, hogy mindig van és lesz egy olyan csoport, melynek tagjai igényt tartanak erre az önkéntes, szeretetből fakadó tevékenységre.

A közgyűlést követő istentiszteletet Fülöp Júlia gyakorló teológus tartotta, Pál apostol szeretet-himnuszával szólva hozzánk. Szabó László helyi lelkész röviden ismertette az egyházközség és a templom történetét, a papilak jelenlegi állapotát. Rüszt Fogarasi Tibor esperes is köszöntötte az egybegyűlteket, eredményes munkát kívánt a továbbiakban.

Érdekes és tanulságos volt Bodor Piroska totatúri lelkész női szerepeinkről szóló előadása. A kiscsoportos megbeszélés alatt mindenki elmondhatta véleményét a különböző életszakaszokban megélt szerepeinkről.

Az összejövetel közébeddel zárult, meghitt, családi hangulatban, köri elnökünk és segítői szervezésének, odaadásának köszönhetően.

Mielőtt eltávoztunk e kedves helyről, ahol már csak 18 unitárius van, megtekintettük a műemlék jellegű templomot. Mindenki új erővel, energiával, érzésekkel feltöltődve indult haza, és többen arra is gondoltunk, milyen lehet egy szép nyári nap ebben a környezetben.

Végbúcsú unitárius „nagyasszonyunktól”, dr. Albert Évától

Váncsa Csilla

A sepsiszentgyörgyi unitárius nőszövetség fájó szívvel búcsúzott április 9-én tiszteletbeli elnöknőjétől, dr. Albert Évától, mindannyiunk drága doktornőjétől, aki példamutató 87 évével olyan örök emléket hagyott szívünkben, amelyet soha nem tudunk elfeledni.

Fáradtságot nem ismerő, önfeláldozó munkával szolgálta unitárius egyházát, vezette nőszövetségünket, szelíd, halk szava mindig szeretetet, jóságot sugárzott, segítőkészsége folytán mindenkinek lelki támasza, orvosa

volt, mélységes tisztelettel volt embertársai iránt. Munkás keze, szépet szerető szíve-lelke volt a gyönyörű kézimunkákban, tiszta hangjával énekelt unitárius zsoltárinkat. „Kedvencét”, a *Nő az árnyék itt az este* kezdetű zsoltárt nagy szeretettel énekeltük összejeveteleinkben.

Egész életében a családjáért, gyermekeiért, unokái boldogságáért munkálkodott. Fül-orr-gégész főorvosként ezeket gyógyította, gyerekeket, felnőtteket egyaránt olyan szeretettel, odaadással, ami példa lehet számos orvosnemzedék számára.

Nem csak unitárius egyházáért munkálkodott fáradhatatlanul. Részt vett a város kulturális, polgári életében, ő volt az egyik mozgatója, kezdeményezője az unitárius dalárda megalakulásának is.

Fáradhatatlan életéért, munkájáért mélységes tisztelettel, őszinte köszönettel tartozunk, a jó Isten adjon csendes pihenést az anyaföld ölén, emlékét örökre szívünkbe zárjuk.

Nemrég anyák napját ünnepeltük. Tudunk-e igazán ünnepelni? Értékeljük-e azt, hogy van édesanyánk, nagyanyánk? Vagy csak akkor észleljük ennek fontosságát, értelmét, amikor már nincs?

Temetésről jövünk, nagyanyát temettünk.

Temetés napja után is sebesen zúgó szél tereli gondolatainkat... Kereszük a megnyugvást, pedig még so-
káig fogjuk érezni szeretete hiányát,

azt az ürességet, amit halála okozott. Bánkódunk, hogy szánhattunk volna több időt a vele való együttlétre...

Amikor rá emlékezünk, számba vesszük, hogy mi mindent köszönhetünk neki, és megköszönjük, hogy szeretett minket, jusson eszünkbe az Isten szeretete is, szüntelen gondviselése, amellyel körülvesz minket.

A hitünknek értelmet adó reménység tud erőt adni a továbbiakhoz. Így sikerül töltekeznünk abból a

derűből, amit szobácskája virágos nyugalmában minden ottlétünkkel érezhettünk, magunkba szívhattunk.

Legyünk büszkéek arra, hogy ismerhettük őt, és hogy szeretetéből nekünk is jutott bőven. Életéért és a tőle származó örömeinkért adjunk hálát Istennek. Bárcsak bölcsességét mi is megtanulhatnánk, vagy legalább abból valamit elsajátíthatnánk, hogy családukat és Egyházunkat példáját követve szolgálhassuk! (B.Á.)

ifjúsági oldal

Adj, király, katonát!

Gergely Noémi

Idén az ötödik országos döntőjéhez érkezett a Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) által szervezett *Adj, király, katonát!* elnevezésű csoportos ifjúsági

vetélkedő. A vetélkedő országos döntőjét a nagy létszámú résztvevőre való tekintettel ezúttal két helyszínen: Kolozsváron és Sepsiszentgyörgyön szervezték meg 2011. március 19-én, illetve április 2-án. Kolozsvárra a partiumi és közép-erdélyi

résztvevők, míg Sepsiszentgyörgyre a székelyföldi településekről érkeztek azok a fiatalok, akik már otthon megnyerték a helyi szakaszt. E vetélkedő keretein belül idén Erdély 45 településén szerveztek elődöntőt, mintegy 2500 gyermek részvételével. A rendezvény célja az, hogy a játékos próbák és a kiadott szöveggyűjtemény elolvasása, értelmezése során fel- ➔

→ értékelődjön a család szerepe, a több testvér fontossága.

A két országos döntő lebonyolításában oroszánrészt vállalt a MIT tagjaként az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) is, amelynek választmányi tagjai és munkatársai segítettek a vetélkedő hangulatos megszervezésében.

A sepsiszentgyörgyi döntő sajátosságai közé tartozott az, hogy idén első alkalommal egy moldvai csángó falu, Trunk, háromfős, a helyi elődöntőn továbbjutott csapata is részt vett a megmérettetésen. A csapatok egy egész napon keresztül versenyezhettek, játszhattak és ismerkedhettek, mindezt saját gyarapodásuk érdekében. A játékos versenyrész mellett a vetélkedőnek volt egy írásbeli része is, melyen egyéenként mérettek meg a fiatalok, s mely alapján eldőlt, hogy kik lesznek azok, akik részt vehetnek az idei Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktáborban július 20-án szervezendő *Mindent eldöntőn*, ahol egyéni versenyben mérhetik össze tudásukat, ráter-

mettségüket. Ezenkívül az országos döntő minden résztvevője nyáron a székelyföldi *Hun tábor*ba hivatalos, melyet úgyszintén a MIT szervez.

Azt hiszem, senki sem távozott csalódottan, hisz a jókedv és a mesék, a közös játék kicsit mindannyiunk nyerevénye volt.

Az Áldás-Népesség Társaság és az Erdélyi Magyar Ifjak szervezésében az idén egy irodalmi versenyt hirdettek meg. A harmadik királyfi vagy királylány elnevezésű pályázatnak a legfőbb szempontja az volt, hogy minél több fiataalt buzdítsanak a nagy létszámú család vállalására, arra, hogy ne csak egy vagy két gyerek szülessen, hanem legalább három, ezzel is csökkentve a magyar népesség nagyarányú csökkenését. Az ügy jelentőségére való tekintettel a program két fontos közéleti személyiség védnöksége alatt zajlott: Tökés László, az Európai Parlament alelnöke, valamint Kövér László, a Magyar Országgyűlés elnöke. A határidő lejártáig 206 pályamű érkezett, melyeket a szakma nagyjai bíráltak el. Az első helyezést Csatári Dóra nyerte el Kolozsvárról, egy ezereurós nyeremény értékében. A második díjat az erdőszentgyörgyi László Beáta Lídia, míg a harmadikot a nagyváradi Ökrös Hegyi Tünde nyerte el. A 17 éves Csatári Dóra a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Gimnázium diákja, ahol matematika-informatika szakon tanul. Kedves, közvetlen lány, aki szeret mindenkinek segíteni, és ezért is gondolkodik azon, hogy talán az egészségügyben dolgozna szívesen. Irodalmi pályázaton elért eredménye nyomán beszélgettünk el arról, hogy mi sarkallta írásra és milyen élmény volt a verseny.

Nagy családok

Csatári Dórával Gergely Noémi beszélget

Hol hallottál először a pályázási lehetőségről?

A versenyt egy plakáton láttam meg, a tanári előtti hirdetőtáblán, másnap pedig már az interneten is találkoztam vele.

Tudtad egyből, hogy be akarsz nevezni? Esetleg meg is született már a fejedben akkor az, amit meg akartál írni, vagy az már kicsit lassabb, komolyabb folyamat volt?

A benevezés nem volt kérdés, viszont sokat gondolkoztam azon, hogy riportot írjak-e vagy levelet. Végül nagy nehezen eldöntöttem, hogy egy levélszerű napló lenne a legmegfelelőbb. A történet pedig már a legelejétől fogva bennem volt.

Bensőséges, személyes élményt takar az írásod. Van ennek valóság-alapja?

Igen, valóságos az alapja, de nem minden tény, ami a pályázatban van. A napló az egy valóságra alapozó műfaj, ami hiteles, de mindenki maga döntse el, mi igaz belőle s mi nem. Szerintem úgy érdekes olvasni egy szöveget, ha mindenki másképp értelmezheti, a maga módján.

Ennek a pályázatnak a nagycsalád áll a középpontjában. Te milyen családban élsz? Idővel szeretnél te is nagy családot, sok gyereket?

Mi négyen vagyunk, egy testvérem van, viszont már eldöntöttem, hogy én egy nagy családot szeretnék alapítani, éppen azért, amiről a pályázatom szól. Ha csak ketten vannak a gyerekek, akkor felléphet a hiányérzet, ami az én esetemben is régen fellépett. Jól fog egy harmadik, egy negyedik is, így lehet szövetkezni, vagy

csak egyszerűen támaszt nyújtani egymásnak, és ha nagyobb a nyüzsgés, többen vagyunk, akkor a hangulat is jobb.

Mindenki reménykedik, ha pályázik, de gondoltad volna valaha is, hogy tényleg sikerül megnyerni?

Nem gondoltam arra sem, hogy megnyerem, s arra sem, hogy nem. Egyszerűen időm sem volt ilyesmi-ken merengeni. Amúgy feleslegesnek is tartanám. Így viszont annál nagyobb és váratlanabb volt a meglepetés, amikor magyar órán megérkezett az üzenet a telefonomra.

Milyen volt a díjátadó?

A díjátadó nagyon szép volt és színes: tánctól éneklésig mindenféle műfaj belefért.

Nagyon tetszettek a műsorok, főleg az a néptánc, ahol egy távol-keleti

nő egy magyar néptáncsoporttal táncolt.

Mit kezdsz a nyereménnyel, ami azért jelentős összeg?

Egyelőre elraktam, és nem nyúlok hozzá, az lenne a legbutább dolog. Nyáron valószínű, hogy el fog menni belőle egy részutazásra.

Írással milyen régóta foglalkozol? Volt még hasonló méretű sikered?

Magyar olimpiák megyei szintjein vettem részt eddig, és voltam novellaíró versenyen is, Győrben, ekkora sikerem viszont még sohasem volt. Ha úgy adódik, és valami történik velem a mindennapokban, néha tollat ragadok, de csak ha tényleg megfog, és érdekes az illető eset.

Mivel lehetne ösztönözni a fiatalokat ma arra, hogy írjanak?

Szerintem csakis az életben végbemenő történések ösztönözhetik őket. Mármint csak az élet taníthatja meg őket írni: az érzések, a szerelem, esetleg valaki/valami elvesztése; de ha mindenki hideg, számítógépes, modern fiatal, akkor nem is éreznek igazán, így nem is fognak írni, hiszen nincs miről.

Mi leszel, ha nagy leszel? Folytatod az írói pályát?

Ezt inkább csak hobbi-szinten űzöm. Legszívesebben orvos, asszisztens vagy gyógytornász lennék. Mindenképp szeretnék emberekkel foglalkozni.

„Szép a világ, gyönyörű a világ, és nincs hiba benne”

Péntek Borbála

Tizenegyedik alkalommal rendezték meg az *Atlantisz harangoz* országos versmondó vetélkedőt. Tizenegy év, tizenegy színes Atlantisz-vászon, tizenegy különleges megnyitó, sok-sok szavaló diák, tizenegy kötelező, és még ki tudja hány szebbnél szebb költemény tette egyedivé és varázslatosná az eddigi versenyeket, és ezek fogják különlegessé tenni a következő éveket is. Számomra most nyílt először alkalom arra, hogy ne csak szervezőként, hanem nézőként is részt vehessek a vetélkedőn.

Ebben a versenyben az a szép – és biztos vagyok benne, hogy ezt nem csak én gondolom így –, hogy nem csak én gondolom így –, hogy nem kizárólag a szavalásról szól, hanem az együtt töltött pillanatokról, a csendről, a versek meghallgatásáról és megértéséről, az ifjúsági istentiszteletről, a közös éneklésről, és szinte csak mellékesen a díjakról vagy az oklevélről. Ezért nem rontotta el véglegesen a hangulatot, és nem zúztaszt az Atlantisz-érzést a versennyel kapcsolatos idej döntés, amelyet a Kárpátokon túli Bukarest hozott: Atlantisz idén nem kap országosan elismert oklevelet, pecsétet, hasonlókat. A megnyitón már csak azért sem akart senki előhozakodni a rossz hír-

rel, mert látszott a versenyzőkön, hogy nem ezért vannak itt. A jelenlévők azonban, anélkül, hogy sejtették volna, miről van szó, nyilvános bocsánatkérésben részesültek, de hogy miért, azt csak a díjkiosztón tudták meg. Ennek ellenére a hangulat még bensőségesebb, még közvetlenebb volt a zenének, az istentisztelet mondanivalójának, és persze a régi *atlantiszos* szavalóknak köszönhetően. Mindezek mellett pedig ott voltak a szervezők, akik ide-oda hordták a gyertyákat, könyveket árultak, főztek, pakoltak, a vetélkedőt levezették, hangosítottak, vagy csak feltűntek itt-ott, mindenütt, hogy mindenkinek segítsenek.

A verseny varázslatos volt. Huszonhat alkalommal hangzott el Szilágyi Domokos *Hegyek, fák, füvek* című verse, ám olyannyira magával ragadó volt, hogy éjjel még egyszer el kellett olvasnom. Szombat délelőtt ugyanis mindenki másképp jelentette meg az azúr mennyet, másképp hallottam a libegő muzsikát, egyszerűen minden vers más volt, akkor is, ha a szöveg ugyanaz volt. Nem lehetett megunni. A téma pedig nem is lehetett volna más, mint boldogság, életkedv, harmónia. Kellott nekünk,

nézőknek, kellett a tanároknak, a diákoknak, az embereknek. Hallani azt, hogy a gyásztól, a szomorúságtól, a félelemtől, a kétségbeeséstől, a szegénységtől eltekintve van még tökéletes, van még szép a világban. Maga a vers is a világ egyik szépsége. Tökéletes, mert a semmiből teremődik, ám mindenkire szól. Erről (is) beszélt a zsűri a verseny előtti néhány percben. Meg arról, hogy milyen fontos verset mondani, verset érezni, és megmutatni nekünk, hallgatóknak.

Aztán hallgattuk a verseket, és minden megváltozott a teremben. Olyan színessé vált minden, mint amilyen a falon pompázó tizenegyedik Atlantisz-plakát volt. Az idén, eltérően az eddigiektől, az Orpheusz teremben hallgathattuk a verseket. Nyugalom áradt a teremből, és úgy éreztem, a versenyzők is nyugodtak. A gyertyák, a vászon és a terem légköre biztosította a megfelelő hangulatot.

Különös érzés volt egy pillanat. Minden versenyző első szava előtt: az a pillanat, amikor senki sem szólt, és megvártuk, amíg mindenhol igazi csend lesz. Nem volt benne várakozás, nem volt izgalom vagy feszültség. Csend volt, amit egy új vers tört meg.

A három versenyrész után két óra szünet következett, majd a díjkiosztó, ahol mindenki emléklapot, és néhányan oklevelet és könyvjutalmat kaptak, s közben mindenki megtudta, miért kértek bocsánatot a megnyitón. ➔

➔ Nem volt rivalizálás, de volt építő kritika, tanácsok és segítség, valamint ajándék-vers a zsűri részéről. A díjkiosztó után pedig bárki kérdezhetett tőlük, beszélgethetett velük, szívesen válaszoltak minden kérdésre.

Véget ért az idei *Atlantisz* haran-

goz is. Ha azóta el is felejtettem, vagy nem tanultam meg eléggé, de akkor, ott, éreztem, hogy a világ csodáit értékelni kell, látni kell és hallgatni. A verset, a rajzokat, a zenét, de ugyanígy a családot, egy tavaszi napot, egy hangot vagy bármit, ami szebbé teszi a mindennapokat, az ünnepnapokat,

az életet. Nemcsak mély, komoly és tanulságos versek vannak ám! Egyetlen nap alatt sok vidám, életre ösztönző verset is hallani lehet. Csak jó helyen kell keresni.

Szép a világ, gyönyörű a világ, és nincs hiba benne. Már legalább mi nekünk iszonyúan tetszik ilyenkor.

Új ecset jelentkezik

Szász-Fülöp György

Felemelő, egyszersmind bensőséges tárlat megnyitójának voltunk tanúi egy április-eleji napon. A medgyesi Schuller-ház kiállítótermének falain grafikák, akvarellek sorakoznak. Izgatottság a jelenlevők arcán: idősek, iskolások vegyesen. Nagy a várakozás, hiszen a Báthori iskola hetedik osztályos tanulója, az unitárius Bordi Teréz készül első egyéni kiállítására. Amint az emelkedett hangvételű megnyitóban Adrian Matei elmondta, nem sok művésznek adatott meg, hogy ilyen zseni korban saját egyéni tárlattal büszkélkedhessen. Ez már „fél győzelem” a feltörés útján, nyilvános „rajtvonal” a majdani festőművész pályáján.

Néhány szóban a kiállító mentora-mestere is méltatta a képeket. Teréz három éve a helyi Artclub tagja, és Grigore Munteanu elmondása szerint nagyon termékeny, szinte folyamatosan, különösebb erőfeszítés nélkül kerülnek ki ecsetje-ceruzája alól az alkotások. E tárlat anyaga az utolsó év válogatása. Egyszerűen nem lehet visszafogni Teri alkotásvágyát, folyton ég benne a tűz! És lám, meglett az eredménye.

Méltató beszédében Adrian Matei még kiemelte a színek gazdagságát, ugyanakkor mifelénk korszakalkotó javaslatlall állt elő. Szerinte legalább öt-hat képről képeslapot lehetne kiadni! Már ez is új arculatát vetítené elő a medgyesi képzőművészet útkeresésének.

Szavait hallgatva a művésznőt – zseni kora ellenére merem így nevezni! – izgatottság hatotta át, röviden bemutatkozott, majd, mint mondta, „beszéljenek a képek”. Virágcsokrok tengerében könnyes szemmel fogadta a gratulációkat.

A falon mély kifejezőmódról tanúskodó színekavalkád tárul elé. A laza ecsetvonások felszabadult stílust hordoznak, a kromatika magabiztos művészi szándékot hordoz. Akvarelljei nem a pontosság szikárságát, hanem a szabad képzelet szárnyalását sugallják. A festett virágképei nem is nevezhetőek csendéletnek, hiszen tele vannak élettel, dinamikával. A színek dinamikája ez, mely nagyszerű hordozója egy induló művész kapudöngetésének. Ceruzarajzai semmivel sem maradnak el az akvarellek mögött. Ezekben éli ki Teri a letisztult pontosságra törő igényét. Főleg arcképeket keres, mesterien adja vissza az érzéseket a fény-árnyék játékkal.

A gratulációk viharának elültével félrevonultunk, hogy kérésre mondjon pár szót az indulásról.

– Kicsi koromtól rajzolgotok, de már negyedik osztályos voltam, amikor a rajzórák egyre jobban ráébresztettek valamire, ami később passzió, de mára már, úgy érzem, sokkal több lett. Nagyon fontosak az órák is, amelyeket Munteanu mester társaságában töltök, igazi mértékkel egyengeti lépteimet, ugyanakkor szabadon enged festeni.

– Valószínű nem szeretné szárnyát szegni egy lángoló alkotásvágyának!

– Bizonyára! Nagyon figyel a technikára, de nem erőltet valami olyasmit, amit úgy éreznék, hogy nem bensőmből jön. És ez nagyszerű dolog, hiszen a festészet számomra szabadság, a meglátott pillanat színes szárnyalása. Annyira szeretem ezt a dolgot, hogy egyszerűen nem tudnék meglenni nélküle, nem csak kikapcsolódás, már szükséglet! Amikor festek, minden feszültséget levezetek magamból, színekbe, ceruzavonásokba örökítem dédelgetett szikráimat. Úgy érzem, mindenről festeni akarok, amit látok. Mindenben felfedezhető valami szép, amit néhány ecsetvonással kidomboríthatok.

– A ceruza a kedvenced, vagy inkább az akvarell?

– Nem tudnék kedvencet választani e kettő közül. Szeretem az erős színeket, úgy érzem, jobban segít a tájképek és csendéletek jellegzetes kifejezőmódjában. Játsszani engednek, szinte csak úgy szalad az ecset. A ceruza már nyugalmat, alapos tárgytanulmányt, pontosságot, türelmet igényel. Valahol a kettő közt van az egyensúly. Általában a hangulatomtól függ, hogy festek-e, vagy éppen rajzasztalhoz ülök.

– Mit szólnak osztálytársaid ahhoz, hogy egy kis művész van köztük?

– Úgy veszem észre, hogy csodálják, amit teszek, s ez örömmel tölt el. Próbálnak követni, figyelnek rám, s ez nagyon tetszik. Szüleim is nagyon „benne vannak” abban, amit csinállok, elvégre kicsi koromtól követnek, vigyázzák, hogy lehetőségem legyen a művészi munkához.

Nevetéséből kidereng a kislányos pajkosság, látom: innen van alkotásai lenyűgöző eredetisége!

Befejezésül még elmondja, hogy nincs kedvenc művész-elődje, magát szeretné adni. Ami pedig a terveit illeti:

– Még semmi különös! Egyelőre az iskola. Egy valamit viszont már biztosan tudok: amit elkezdtem, nagyon szép dolog, nem fogom soha abbahagyni.

Miután elkészönök, Bordi Terézt elnyeli a tárlat nyitására érkezett ismerősök, fiatalok ölelése. A falon szikrázó színekbe burkolózom, s rajzai mellett érzem, hogy Teri már adott valamit.

Sebész-vicc

– Ez lesz az ötszázadik műtétem! – mondja a sebész a páciensnek.

– És mennyit kap egy műtétért? – érdeklődik a beteg.

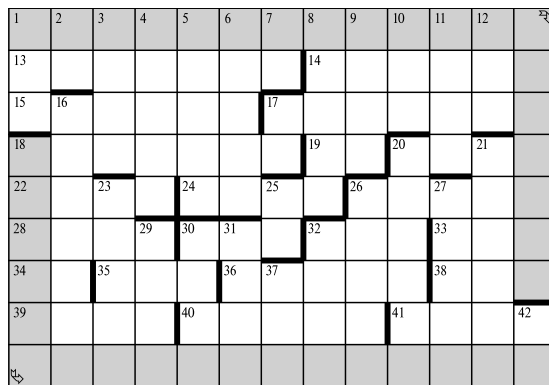
– 300 lejt.

– Akkor maga nagyon gazdag lehet! – mondja a beteg.

– Sajnos nem, ugyanis csak ...! – sóhajt a doki. (Poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része. 13. Kikacag. 14. Régi iskolatípus. 15. Helyrehoz, helyretesz. 17. Leválik a csésze füle. 18. Válasz. 19. Nátrium vegyjele. 20. Bejárat az udvarra. 22. Német személyautómárka. 24. Heveny. 26. Erdővidék központja. 28. Észak-amerikai sivatag. 30. Van ilyen könyv is, társ is. 32. Rostnövény. 33. Lenti helyre. 34. Juttat. 35. Varró mozdulatot tesz. 36. Ritka női név. 38. Német szabvány. 39. Biliárdütő. 40. Megszégyenítő. 41. Magyar író, szerkesztő volt (Lajos).

Függőleges: 1. Amely személy. 2. Téli sport. 3. Menekül. 4. Beteget gyógyít. 5. Jókai hősnője. 6. Répa és mogyoró társa a mondókában. 7. Latin kötőszó. 8. Csodatevő. 9. Idegen szavakban jelentése: túl, vagy a vele összetett fogalomnak a módosulását jelenti. 10. Nőstény szarvas. 11. Becézett Teréz. 12. Médi és Hédi társa. 16. Vándor nép volt. 17. Félholt! 18. A poén befejező része. 20. Fekvő bútor. 21. Város, görög eredetű szóval. 23. Nyálazó. 25. Utóirat, röviden. 26. Becsempész. 27. Nemesgáz. 29. Lenti helyen. 30. Az AEÁ tagállama. 31. Nyugat-Szamoa pénzneme. 32. Nem szoros. 37. Lapos edény. 42. Asztácium vegyjele.

Doktor-vicc

A beteg a műtét után infúzió alatt fekszik, jön az orvos, a beteg megkérdezi:

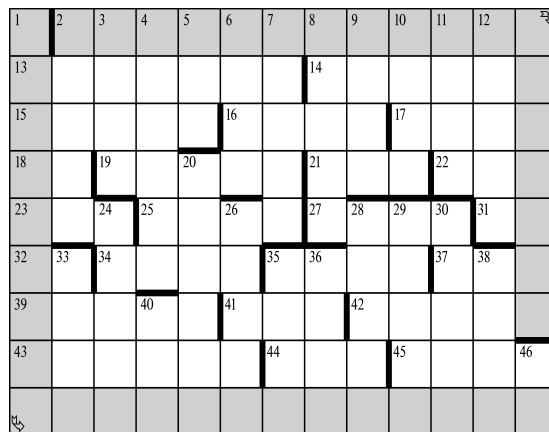
– Mondja doktor úr, mennyibe került a műtét?

– ...! – jön a felelet. (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 2. A poén első része. 13. Délutáni időpont (két szó). 14. Szándék. 15. Nagy bankjegy. 16.

Cogito, ... sum, latin mondás: gondolkodom, tehát vagyok. 17. Kendertörő eszköz. 18. Higany vegyjele. 19. A szerelmi költészet műsája. 21. Kerti szerző. 22. Tagadás. 23. Testrész. 25. Női név. 27. Ruhára varrják. 31. Francia és máltai autójel. 32. Kutya. 34. Hibáztat. 35. Heveny. 37. Atom-tömegegység, röviden. 39. A Varsói melódia szerzője (Leonyid). 41. Tollforgató. 42. Dadog. 43. Lengyel író, a Tangó szerzője (Slawomir). 44. Hazai terepjáró volt. 45. Felvidéki magyar vár volt.

Függőleges: 1. A poén befejező része. 2. Fából folyó nedv. 3. ...-földre esküdjözik. 4. Kiskorú. 5. Sürgető szó. 6. ... vág, régi gyógymódot alkalmaz. 7. 15. századi francia költő volt (Clément). 8. Nem tegez. 8. Eszes. 10. Katonai tömb. 11. Albán folyó. 12. Kés, bicska, jiddis szóval. 20. Illetékfajta. 24. Ő van ..., ő következik. 26. Becézett Ilona. 28. Vékony vessző teszi mozgáskor. 29. Attila, másképp. 30. Délszaki fa, levele fűszer. 33. Björn ..., svéd teniszcsillag volt. 35. Kazah tó. 36. Száraz kukoricaszár. 38. Rakó. 40. Se ..., se bűze. 46. Régi római pénz volt.

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina

Tördelés: **Virág Péter**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: unitariuskozlon@gmail.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhó előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatja.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

Mikó Imre

A szülőföld szerelmese

Az Orbán Balázsról szóló könyv szerzője az idén, március 27-én ünnepelte volna századik születésnapját. De csak hatvanhat éves volt, amikor meghalt. Élet- és pályaképét 2003-ban tudományos alapossággal Balázs Sándor írta meg.

A regényes életrajz voltaképpen egy „unitárius trilógia” befejező köteteként készült. Az első könyvet Mikó „a demokrata és szentimentálisan szerelmes” Bölöni Farkas Sándorról írta *A bércre esett fa* címmel, ezt követte a sokoldalú tudósról, Brassai Sámuelről, *Az utolsó erdélyi polihisztor*ról megjelentetett műve. A trilógiának ez az utolsó darabja azonban életében nem jelenhetett meg. Amikor megírta, az akkori cenzúra-viszonyok is akadályt jelentettek. A kézirat első változatát Mikó 1974-ben küldte el Bukarestbe. Egy kiadói referátum „szellemében” kissé átdolgozott változatát 1975-ben újra eljuttatta a Kriterionhoz, de a kötet kiadása hónapról hónapra tolódott. *A szülőföld szerelmese* később kikerült a figyelem fókuszából, csak a család őrizte féltő gonddal a gépiratot.

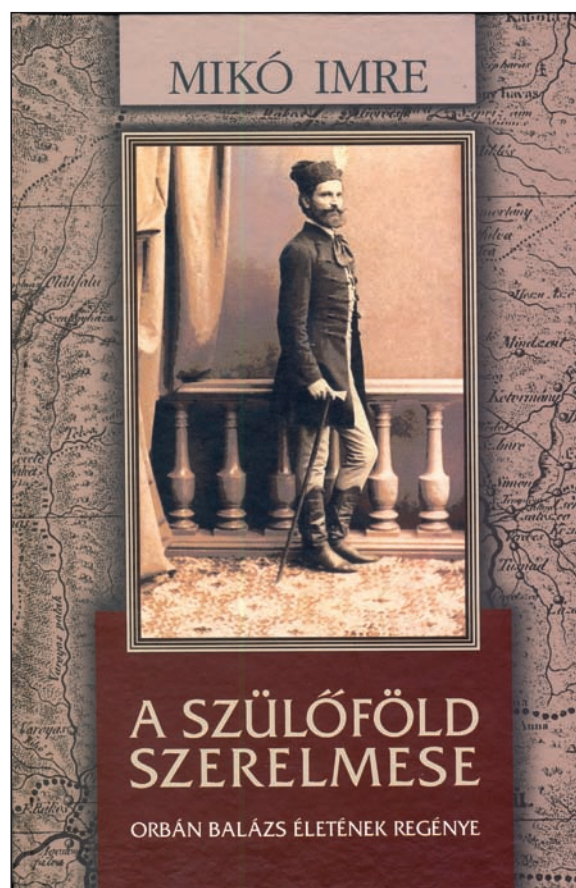
„Könyvem nem öleli fel Orbán Balázs egész életét – írta a Domokos Gézához intézett levelében Mikó. – Tizenhét éves korában kezdődik, amikor a család Konstantinápolyba utazik, és halála előtt tizenhét évvel ér véget. A gyermekkort mellőztem, mert nem különbözött más hasonszőrűektől, az utolsó részt elhagytam, mert abba esik az 1876-os „székely puccs”, s az utolsó másfél évtizedet egyedül a *Torda város és környéke* kiadása 1889-ben teszi emlékezetessé, különben meddő politizálással telt el. Így a könyv két Orbán Balázs-mű körül csoportosul. Az első rész, *Orbán Balázs a nagyvilágban* alapforrása az *Utazás Keleten*, a másodiké, *Orbán Balázs Székelyföldön, A Székelyföld leírása*. Ma [ti. az 1970-es években] egyik sem kapható.”

Mikó Imre könyve tehát elsőként az ifjú Orbán Balázst állítja elé, akinek kalandos keleti – elsősorban törökországi – úti élményei a személyiség- és jellemformálódás „iskolázódásával” párhuzamosan tárulnak az olvasó elé. Kossuth Lajos, Teleki Sándor, Victor Hugo, Klapka György – csak pár „távoli ismerős”, akinek a neve

és alakja az első részt színesíti. Ugyanakkor ez a műnek az a fele, amelyben a szülőföld „szerelme” megfogán és ébredezni kezd, amikor a családi, politikai és hivatásbeli kötődések és ellentmondások környezetében Orbán tudatos választások elé áll.

„A második rész kevésbé kalandos, de súlyosabb – írja könyvéről Mikó. – [...] *A Székelyföld leírásának* megjelenése után Orbán Balázs visszatér a közéletbe, a képviselőválasztáson kétszer megbukik, de végül csak megválasztják. [...] A második rész, *Orbán Balázs Székelyföldön* tehát politizálással kezdődik és végződik, a végén Orbán Balázs egész programja a Székelyföld gazdasági, társadalmi életének fellendítésére. De a második rész tulajdonképpeni tárgya *A Székelyföld leírása*. Ebből igyekeztem az olvasmányossá tehető részt átmenteni.”

A kötet utószavát jegyző Kovács Sándor a végre napvilágot látott műben amolyan utólagos jóvátételt, „az életmű búváropatakának” (Balázs Sándor) felszínre törését látja és láttatja az olvasóval. „Reméljük – írja –, hogy a Mikó Imrével szembeni tartozásunkból ezzel is sikerült valamit törleszteni.”

Lapszámunk szerzői: **Ambrus Lajos** tanár, költő (Korond), **Asztalos Klára** építészmérnök, UNOSZ-elnök (Kolozsvár), **Bálint Mária** énekes (Magyarsáros), **Bálint Róbert Zoltán** lelkész (Mészkö), **Bíró Enikő** gyermekszakasszisztens (Székelykeresztúr), **dr. Czire Szabolcs** teológiai tanár (Kolozsvár), **Fazakas Ferenc** ny. lelkész (Torda), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész (Kolozsvár), **Gergely Noémi** egyetemi hallgató (Székelyudvarhely–Kolozsvár), **Kisgyörgy Borbála** (Csíkszereda), **Kovács Ilona** nyugalmazott tanárnő (Árkos), **dr. Kovács Sándor** teológiai tanár (Kolozsvár), **Lakatos Csilla** lelkész, pszichológus (Miskolc), **Mezey Sarolta** újságíró (Marosvásárhely), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy–Szászrégen), **Pálfi Ildikó** énekes (Sinfalva), **Péntek Borbála** diák, JZsUK (Kolozsvár), **Sándor Szilárd** lelkész (Jobbágyfalva – Nyárádszereda), **Szász-Fülöp György** (Medgyes), **Váncsa Csilla** magángazdálkodó (Sepsikőröspatak)